

Szank Község Polgármesterétől

Tárgy: Szank Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programja 2021. évi felülvizsgálatának jóváhagyása

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.) 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat öt évente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

A meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot (továbbiakban: HEP) felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A HEP áttekintése megtörtént, melynek eredményeképpen az intézkedési terveknel szükségessé vált egyes határidők meghosszabbítása, intézkedési tervek ártértékelése illetve megtörtént intézkedések miatti tervek lezárása.

Ezen indokok alapján vált szükségessé a HEP felülvizsgálata, melynek során új összefoglaló intézkedési terv táblázat került behelyezésre a HEP-be.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról az alábbi határozatot hoztam:

23/2021.(IV.8.) ÖH

Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról

H A T Á R O Z A T

Szank Község Polgármestere – Szank Községi Önkormányzat Képviselő-testületének nevében eljárva - a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az alábbi *döntést* hozom:

1. Jóváhagyom a határozat melléklete szerinti tartalommal Szank Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2021. évi felülvizsgálatát.
2. Felkérem a jegyzőt, hogy a helyi esélyegyenlőségi program közzététele kapcsán tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Határidő: *azonnal*

Felelős: *Varga Ferencné polgármester*
Vincze Jánosné jegyző

Szank, 2021. április 8.

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Szank Községi Önkormányzat

2019-2023.

2021. évi felülvizsgálat

Tartalom

A Sablonban használt fogalmak	4
Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	5
Bevezetés	5
A település bemutatása	5
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	49
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	68
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	83
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	84
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	86
1. A HEP IT részletei.....	86
A beavatkozások megvalósítói	85
Jövőképünk	85
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	88
3. Megvalósítás	90
A megvalósítás előkészítése	90
A megvalósítás folyamata.....	91
Monitoring és visszacsatolás.....	91
Nyilvánosság	91
Kötelezettségek és felelősség	92
Érvényesülés, módosítás	93
3. Elfogadás módja és dátuma	93

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni. A HEP IT-t a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található forma szerint kell elkészíteni.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra. Mindezekre és a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének 9. pontjára figyelemmel javasolt, hogy a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék.(HEF)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek,
- fogyatékkal élők és
- halmozottan hátrányos helyzetűek.

A Sablonban használt fogalmak

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák¹

- **Asszimiláció:** A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.
- **Marginalizáció:** Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.
- **Szegregáció:** A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.
- **Szeparáció:** A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésként megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).
- **Integráció:** A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „rideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.
- **Inklúzió:** Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.
- **Inkluzív (befogadó) nevelés:** Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatást-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értéként építve alakít ki befogadó környezetet.

¹ Varga Aranka (2006) Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer. In Ismeretek a Romológia Alapképzési Szakhoz. PTE Pécs.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Szank Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait², valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Szank község a Dél-Alföldi Régióban a Kiskunmajsai járás egyik települése.

A Kiskunmajsai járás a Duna-Tisza közti síkvidék keleti peremének középső területén helyezkedik el Bács-Kiskun megyében. Délről és keletről Csongrád megyével határos, északról és észak-keletről a kiskunfélegyházi járással, nyugatról a kiskunhalasi és a kiskőrösi járással határos. A járás országhatárt nem érint.

A Kiskunmajsai járás Bács-Kiskun megye járási közül a legkisebb, hat települést foglal magába. Ezek: **Kiskunmajsa, Szank, Csólyospálos, Kömpöc, Jászszentlászló és Móricgát**. A járás átlagos népsűrűsége 63 fő/km². A települések között itt is nagy szórás tapasztalható. Legkisebb a nagy tanyai lakónépséggel bíró Móricgáton 16 fő/km², Csólyospáloson, 26 fő/km², és szintén alacsony Kömpöcön 28 fő/km².

² Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A „legsűrűbben” Kiskunmajsán élnek, 53 fő/km², elég magasnak mondható Jászszentlászlón is népsűrűség 43 fő/km² Szankon 35 fő/km² a népsűrűség.

Szank a harmadik legnépesebb települése a kistérségnek, ahol a lakások száma 1335, amelyből 298 van külterületen (22 %). A település irányultsága szintén ÉNY – DK-i.

A település igazi fejlődésnek az olajipar betelepülése után indult. A település képe rendezett, az épületek funkcionálisan tervezettek, megfelelőek, a porták nagysága beépítettsége élhető környezetet teremt, az utcák tágasak, egyenesek.

Szank zsáktelepülés, ezért a közlekedés területén átmenő forgalom hiányában hátrányosabb helyzetbe került. Az autóbusz járatok reggeli órákban sűrűbbek, napközben ritkán, este hét óra után egyáltalán nem közlekednek, ezért a lakosság más településen történő munkába, iskolába járása korlátozott.

A település Infrastrukturális fejlettsége jónak mondható. Az úthálózat szilárd burkolattal ellátott teljes egészében a belterület vonatkozásában, hasonló a helyzet a járdák tekintetében is. Ivóvízhálózatunk a belterületen teljesen és az egyes külterületi sűrűn lakott településrészekén kiépült. A szennyvízhálózat településünk egészen kiépített.

A belterületi utcák gázközművel ellátottak. A település kisebbik része rendelkezik kábeltelevíziós vételi lehetőséggel. A vezetékes telefon bekötésére a település teljes belterületén lehetőség van. A közvilágítás korszerűsítése 2012-ben megvalósult.

A település jelentős infrastrukturális fejlesztési programot hajtott végre az elmúlt évtized alatt, megalapozva az önálló települési lét minden feltételét. Önálló iskolát, óvodát, szociális intézményt tartott fenn, melyek működtetését a Magyarországi Református Egyháznak adta át.

Gazdaság:

Az elmúlt időben a növénytermesztés mellett, a takarmánytermesztésen alapuló állattenyésztés, a baromfi, vízi szárnyas, sertés tartása került előtérbe.

Az állattenyésztés mellett legjelentősebb ipari üzem a Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt Szanki Földgázüzem-Dúsító, valamint a településen működő fémfeldolgozó vállalkozások és az egyre erősödő idegenforgalom.

Az **idegenforgalom** erősödését több újonnan kialakított és felújított közösségi tér és épület (Ízek Háza, Községi Ház, Művelődési Ház, 56-os Büszkeséggpont, Faluház, Zank Vezér Sportszálló és Tekecsarnok, Horgászto és Pihenőpark, a befejezés előtt álló Európa-ház, a kialakítás alatt álló Kun történelmi emlékhely) szolgálja.

A falu központját képező Szent István teret és Pongrátz Gergely teret számos emlékmű, köztéri alkotás díszíti. A sportolni vágyók számára lehetőség van futballozásra, BMX és Roller Jam pályán akrobatikus kerékpározásra, teniszezésre, tekézésre, stb. Szank lakosainak életében mindig jelentős szerepet játszott a vallás közösségformáló ereje (római-katolikus, református, baptista templom).

Értékeink, küldetésünk

Szank Község Önkormányzata a törvény adta lehetőségeket figyelembe véve alkotta meg az esélyegyenlőségi programját. Az emberi méltóság tiszteletben tartása mellett az önkormányzat biztosítani kívánja a településen az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést Szank minden polgára számára.

Önkormányzatunk a foglalkoztatás keretei között a partnerség elvének érvényesítésére törekszik azzal, hogy átlátható szerződéses viszonyokat alakít ki, természetesen a kölcsönös előnyök biztosítása mellett.

A foglalkoztatás során semmilyen korú, nemű, nemzetiségű, családi vagy egészségi állapotú munkavállaló sem értékeesebb a társadalom számára a másikinál.

Társadalmunk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése. A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget, ezért településünk méltányos és rugalmas intézkedéseket dolgoz ki, amely elősegíti a foglalkoztatottak pozíciójának javulását, megőrzését.

Feladatának tekinti feltérképezni a településen élő hátrányos helyzetű csoportok, egyének helyzetét, meghatározni azokat a célokat, feladatokat, amelyek elősegítik az esélyegyenlőség megvalósítását. Kiemelten kezeli a nők, az idősek, fogyatékkal élők, hátrányos helyzetű gyermekek és családok mélyszegénységben élők esélyegyenlőségét.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség elősegítésének célja a megkülönböztetésből fakadó hátrányok társadalmi szintű csökkentése. A programok végrehajtása során ez olyan csoportok segítségét és szempontjaik kiemelt figyelembevételét jelenti, melyek saját erejükből nem lennének képesek a hátrányaikból fakadó nehézségek leküzdésére, fokozottan ki vannak téve a hátrányos megkülönböztetés veszélyének, illetve támogatásra szorulnak a programok forrásaihoz történő hozzáférés során.

A1303/2013/EU rendelet I. melléklet 5. pontjával és a PM 1. B fejezet 1.5. részével összhangban a cél keretében érvényesül:

- a hozzáférhetőség horizontális célkitűzése, biztosítva az ESB alapok által társfinanszírozott javakhoz és szolgáltatásokhoz történő hozzáférést mindenki számára,
- a népesedési kihívások kezelése, melynek keretében elősegítjük az összes életkori csoport társadalmi befogadását.

Szank Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

Az önkormányzat az esélyegyenlőség előmozdítását konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával kívánja elérni, a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználásával. A jogszabályokban meghatározott kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházakkal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványjaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Szank település az esélyegyenlőség témakörében az alábbi tervekkel, programokkal, koncepciókkal összhangban fogalmazza meg programját:

- BEFEKTETÉSÖSZTÖNZÉSI STRATÉGIA
- EGÉSZSÉGTERV
- GAZDASÁGI PROGRAM 2014 – 2019.
- HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM 2013 – 2018.
- KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2016 – 2022.
- LOCAL AGENDA 21 FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS HELYI PROGRAMJA
- SPORTFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ 2015 – 2020.
- TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
- TELEPÜLÉSIFEJLESZTÉSI STRATÉGIA (TERVEZET)
- VAGYONGAZDÁLKODÁSI TERV 2013-2023.
- TELEPÜLÉSEI ARCULATI KÉZIKÖNYV
- SZANK KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT 2018. ÉVI KÖZBESZERZÉSI TERVE

Az Önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során, lehetőségeihez mérten mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása következtében Szank Község Önkormányzat Képviselő-testülete a következőkben felvázolt települési esélyegyenlőségi programot alkotja meg.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

1. képzettséghez való hozzáférés
2. munkaerő-piaci pozícióhoz és foglalkoztatási feltételekhez való hozzáférés
3. lakhatáshoz és lakhatási környezethez való hozzáférés
4. egészségügyi szolgáltatáshoz való hozzáférés
5. közlekedéshez való hozzáférés
6. társadalmi és közösségi kapcsolatrendszerhez való hozzáférés
7. információhoz való hozzáférés
8. közszolgáltatásokhoz való hozzáférés (szociális, gyermekjóléti, és más kormányzati, önkormányzati közszolgáltatások) továbbá
9. hatalomhoz, önrendelkezéshez, önérvényesítéshez való hozzáférés
10. befogadó közösséghez való hozzáférés - szemléletformálás

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva Magyarország Alaptörvényében foglaltakra:

ALAPVETÉS

O) cikk

Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

P) cikk

(1) **A természeti erőforrások**, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek **védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.**

SZABADSÁG és FELELŐSSÉG

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. **Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz**, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

IV. cikk

(1) **Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.**

XI. cikk (1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.

XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

(2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. **A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.**

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) **Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.**

(3) **A nők és a férfiak egyenjogúak.**

(4) **Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.**

(5) **Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.**

XVI. cikk

(1) **Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.**

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) **A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni.** E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.

(4) **A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.**

XVII. cikk

(3) **Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.**

(4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

XIX. cikk

(1) ²³Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. **Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség** esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

XX. cikk

(1) **Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.**

XXV. cikk

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez

XXIX. cikk

(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van **önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez.** A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az **anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.**

(2) A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(3)25 A Magyarországon élő **nemzetiségek jogaira** vonatkozó részletes szabályokat, a nemzetiségeket és a nemzetiségként való elismerés feltételeit, valamint a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg. Sarkalatos törvény a nemzetiségként való elismerést meghatározott idejű honossághoz és meghatározott számú, magát az adott nemzetiséghez tartozónak valló személy kezdeményezéséhez kötheti.

XXX. cikk

(1) Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően **mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.**

(2) A közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulás mértékét a gyermeket nevelők esetében a **gyermeknevelés kiadásainak figyelembevételével** kell megállapítani.

A helyi esélyegyenlőségi programokban tekintettel kell lenni az alábbi törvényekre is:

- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról (1998. évi XXVI. törvény Ftv.)
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Önkormányzatunk a változó jogszabályi háttér és a közoktatási valamint szociális ellátási szolgáltatási intézmények fenntarthatósága érdekében rugalmas és magas színvonalú ellátás érdekében hozott intézményfenntartói döntéseket. Az oktatás területén az iskola és az óvoda egyházi kézbe való adásával biztosította, a helyi oktatási rendszer fennmaradását. Az idősek és a fogyatékkal élők számára rendelkezésre álló szolgáltatások és intézmények fenntartását előbb kistérségi, majd egyházi kezelésbe adta, biztosítva ezzel, az ellátások nyújtotta lehetőségek fenntarthatóságát.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben a feladat ellátás módjáról – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet és dönthet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezik.

Szank Község Önkormányzata Képviselő-testületének az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeletei:

1. 26/2008.(XII.30.) A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálásának szabályairól
2. 8/2011.(XII.08.) A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról
3. 9/2012.(VI.29.) Az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól
4. 6/2015.(III.24.) A születési támogatásról
5. 19/2015.(XII.7.) A községi tisztviselők illetménykiegészítéséről
6. 2/2016.(II.1.) Az egészségügyi alapellátás körzeteiről
7. 11/2016.(VII.4.) A gyermekvédelmi személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról
8. 4/2018.(IV.25.) A közművelődésről
9. 8/2018.(IX.27.) A települési támogatásokról és szociális ellátásokról

Az önkormányzat a rászorulókat támogató célú kötelezően ellátandó és önként vállalt szolgáltatási feladatainak végrehajtását részben egyházzal, részben önkormányzati társulással ruházta át. Ezért ellátási feladatai szerint rendszerezve alkotta meg rendeleteit.

A helyi rendelet hatálya kiterjed mindazokra, akik a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló többszörösen módosított 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.) 3. §-ba tartozó körbe tartoznak.

A települési támogatásokról és szociális ellátásokról szóló rendelet a rendszeres és rendkívüli települési támogatásokra való jogosultságot, eljárási rendet szabályozza a lakásfenntartási támogatás és a gyógyszer-támogatás vonatkozásában. Tartalmazza továbbiakban a köztemetés, a személyi és vagyoni katasztrófa helyzetbe jutottak támogatás, valamint az étkeztetés jogosultsági feltételeit. A Szociálpolitika Kerekasztal létrehozásáról is e rendelet intézkedik.

Az önkormányzat a gyermekek támogatásának keretében a szanki lakóhellyel rendelkező szülőknek az újszülött érkezéséhez születési támogatás nyújt.

Az óvodai nevelés és az alapfokú iskolai ellátást a Magyar Református Egyház működteti ennek ellenére az önkormányzat folyamatos anyagi segítséget ad az intézményeknek a gyermekek oktatási feltételeinek javítása érdekében.

A gyermekvédelmi személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló helyi rendeletben szabályozta az önkormányzat, hogy ellátási szerződéssel a Jászszentlászlói Szent László Alapszolgáltatási Központ keretén belül a Szanki Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja a szolgáltatást. E rendelet szabályozza, hogy az önkormányzat természetbeni ellátásként a szünidei gyermekétkeztetést a gyermekek szünidei napközbeni ellátása keretében vásárolt élelmezés útján biztosítja.

A BURSA HUNGARICA Felsőoktatási Önkormányzat Ösztöndíjpályázatokról szóló rendelettel az önkormányzat csatlakozott ahhoz az országos rendszerhez, amelynek célja a felsőoktatásban részt vevő hallgatók támogatása. A rendelet szerint az önkormányzat szociális és egészségügyi rászorultság alapján nyújt a községben élő fiatalok továbbtanulásához támogatást.

Szank Község Önkormányzatának Képviselő-testület korábban 2019. március 12-én tárgyalta a helyi esélyegyenlőségi programját, melyet a 28/2019. (III. 12.) sz. határozattal fogadott el.

Az önkormányzat rendeletalkotási körében kiemelt figyelmet fordít a rászoruló rétegek támogatására. Az esélyegyenlőség érdekében kedvezmények, mentességek biztosításával segít a szociálisan rászorulóknak terheik. A rendeletekben szabályozott ellátásokon és szolgáltatásokon felül további támogatást nyújt a szociálisan érzékeny rétegek számára.

Az önkormányzat az időskorúak érdekében folyamatos támogatást nyújt az idősek közösségét összefogó civil szerveződéseknek, kulturális és közösségi programok szervezéséhez, rászorulóknak támogatásához, adományok kiosztásához, az idősek informatikai ismereteinek elsajátításához és bővítéséhez. Az idősek ellátását végző intézményeknek a gyógyítás és a gondozás megkönnyítése érdekében eszközbeszerzésekhez ad hatékony támogatást.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó különösen az alábbi stratégiák:

- **„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke
- **Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-**
Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.
- **Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-**
Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Idősügyi Nemzeti Stratégia című stratégiai programot (81/2009. (X. 2.) OGY határozat). Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglalt célkitűzéseket, prioritásokat, preferenciákat képviselje és érvényesítse jogalkotó és végrehajtó tevékenysége során, kiemelve az időseket érintő kormányzati döntéseket, programokat és cselekvési terveket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglaltak összhangban vannak az ENSZ alapelveivel, az Európai Unió törekvéseivel, a Társadalmi Befogadásról szóló közös Memorandummal, a Lisszaboni Stratégiával, a Berlieni Nyilatkozattal, az AGE vezérelveivel, az Európai Szociális Chartával, a magyarországi Idősügyi Chartával, valamint az Európai Bizottság Közleményével, melyet a Tanácshoz, az Európai

Parlamenthez és a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz intézett. Összhangban van az Öregedésről szóló Madridi Nemzetközi Cselekvési Tervvel, az ENSZ Egészségügyi Szervezete, a WHO által 2001-ben publikált, az idősügyi politikát meghatározó alapidokumentumával, melynek címe az Aktív Időskor (Active Ageing – Policy Framework) is. Az Európai Unió Szociálpolitikai Ütemterve célkitűzésként határozza meg a humánszolgáltatások modernizálását és fejlesztését a társadalmi és demográfiai struktúrák változásaira adott válaszként úgy, hogy a védelem szerepe produktív tényezőként jelenjen meg. A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és esélyegyenlőségének megteremtése.

Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségileg aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevőlegesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

- **Az EU 2020 stratégia**

Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

- **Nemzeti Reform Program**

A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

- **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011–2020)**

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti roma integrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik.

Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

- **Nemzeti Drogellenes Stratégiáról (2013–2020)**

Az Országgyűlés 2013-ban fogadta el a Nemzeti Drogellenes Stratégia című stratégiai programot 80/2013. (X. 16.) OGY határozatát mi szerint: „Sajátos probléma a roma kisebbséghez tartozók lelki egészségének védelme, a szerfogyasztásból eredő problémáik megelőzése és kezelése. A hiányzó szakemberek pótlását segítő ösztönző rendszer kialakításával meg kell teremteni a lehetőséget, hogy a ma még hátrányos helyzetű, ellátatlan térségekben is hozzá lehessen férni a lelki egészség megőrzéséhez, a betegségek kezelését biztosító szolgáltatásokhoz. Elsősorban a kistérségekben élők és a veszélyeztetettek érdekében újszerű szervezeti megoldások is megfontolandók, például az egészségügyi alapellátásban dolgozók bevonása a szerhasználókkal kapcsolatos különböző gondozási feladatokba.”

- **Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023)**

A Kormány 1744/2013. (X.17.) sz. Korm. határozatával fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló stratégiáját, mely Bács-Kiskun megye tekintetében különös jelentőséggel bír. „Klasszikus értelemben vett kiterjedt tanyavilágról, amelynek hazánkban három típusát különböztetünk meg (életvitelszerűen lakott, gazdálkodásra használt vagy idényjelleggel, hétvégi házként funkcionáló), igazán csak Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megye területén beszélhetünk. Ezekben a megyékben jellemző az előzőekben vázolt mindhárom tanyatípus együttes jelenléte is, és negyedikként idesorolhatók a jelentős számban található lakatlan, elhagyott tanyaépületek, volt TSZ majorok. A biztonság és a köznyugalom fenntartása ezeken a területeken már századokkal ezelőtt is speciális módszereket igényelt.

A lakott tanyák többségében idős, illetve egyedülálló, hátrányos helyzetű személyek, családok élnek. A külterületen, különösen a tanyavilágban élő népesség érzékenyebben reagál a bűnügyi helyzet változásaira, sőt más társadalmi rétegektől eltérően, sajátos helyzetükből fakadóan jobban igényli az állam szolgáltató gondoskodását.” A stratégia intézkedéseket is megfogalmaz: „Össze kell gyűjteni azon szervezeteket, amelyek hátrányos helyzetű, különösképpen roma fiatalok számára működtetnek felzárkóztatási programokat. Meg kell vizsgálni, hogy az összegyűjtött (főképpen játszótérházakban, tanodákban, közösségi tereken működtetett) programokba a bűnmegelőzési (áldozattá és elkövetővé válást megelőző) ismeretek, szociális kompetenciafejlesztő játékok integrálhatók-e, ki kell dolgozni a módszertanát annak, hogy az áldozattá és elkövetővé válást megelőző ismeretek és szociális kompetenciafejlesztő játékok hogyan integrálhatók be a már futó programokba, és az arra alkalmasakba be kell illeszteni ezen ismeretek oktatását.”

- **Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia**

Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti fenntartható fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. „A hátrányos helyzetű csoportok segítése (önkéntesség) az újraelosztás növekedése nélkül járul hozzá e csoportok helyzetének javításához, emellett pedig kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a **társadalmi szolidaritást**. Az egyéb jellegű társadalmi intézményekben (pl. klubok, egyesületek) vállalt **önkéntes tevékenység** növekedése szintén a társadalom tagjai közötti kapcsolatokat, a közösségi összetartozást erősíti, amely közvetett módon hozzájárul a demokratikus döntéshozatalban rejlő értékek szélesebb körű felismeréséhez is. Az ilyen tevékenységek végzése önmagában jó például szolgálhat a szélesebb csoportok számára, azonban a családok keretében lehetőség nyílik ezeknek az értékeknek a nemzedékek közötti továbbadására is... Az egészségtudatos életmód számtalan módon kapcsolódhat a különböző tevékenységi körrel rendelkező társadalmi szervezetek tevékenységéhez, így egyebek mellett a természetvédelemhez, a sporthoz vagy a szociális ügyekhez (pl. gyermekek, idősek, hátrányos helyzetű csoportok segítése) is. A Keretstratégia ezért ajánlja az **egészségtudatos magatartásminták megjelenítését** a szervezetek alapvető tevékenységének végzése során... A **gyermekszegénység csökkentése** érdekében fontos a lehető legkorábbi életkorban történő beavatkozás, vagyis a 0-3 éves korosztály és szülei számára lehetővé tenni az egészségügyi, gondozási, fejlesztési, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szülői kompetenciák erősítését. Ehhez a helyben elérhető szolgáltatások együttműködésének erősítése szükséges. A későbbi életkorban a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatása, majd hozzáférésük a minőségi, integrált oktatáshoz a sikeres iskolai karrier megalapozása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében elengedhetetlen... A **leszakadó társadalmi csoportok** – különösen a romák – és **térségek kiemelt kezelése, a szegénység csökkentése** a kormányzat által nemcsak az emberi erőforrások fejlesztése, hanem a társadalmi integráció szempontjából is fontos. A leszakadó térségek lakosainak az alapvető infrastruktúra hiányában kevés esélyük van a kitörésre a mélyszegénységből, a munka hiánya pedig a társadalmi élet minden területén (pl. értékrendszer, kultúra) a szegregációt erősíti. A mélyszegénység aláássa a társadalmi igazságosság érvényesülésébe vetett hitet is. Az e térségekbe irányuló, megfelelően tervezett komplex, többek között oktatási és képzési, egészségügyi, gazdaságfejlesztési, valamint lakhatási programok ezért a társadalmi összetartozást is szolgálják. A **társadalmi kirekesztettség mérséklését és a munkahelyteremtést** célzó programok indításával (például a közszolgáltatások javításával) lehetőség nyílik a munkába bevonható polgárok körének növelésére. Ez amellett, hogy erősíti a társadalmi kohéziót, hozzájárul a humántőke növeléséhez, illetve az eltartottak számának csökkentéséhez, ezáltal a gazdasági tőkét is erősítve.”

- **Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)**

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el a az Országos Fogyatékosügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy tegyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és

országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.

Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviseletét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az egyes önkormányzati programok, koncepciók, így a településfejlesztési koncepció, az egészségterv, a gazdasági program, a sportfejlesztési koncepció, és a település fejlesztését, az egészséges környezet megőrzését, a gazdasági stabilitást szolgáló középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

Az Önkormányzat költségvetési helyzete stabil, biztonságos, amelyet a jövőben is meg kell őrizni. A költségvetési koncepció prioritásai, súlypontjai a következők: Elsődleges cél a költségvetési egyensúly megtartása, az Önkormányzat működőképességének megőrzése, a kötelező feladatellátás feltételeinek biztosítása. A bevételek növelése érdekében új vállalkozások településének segítését, és a megújuló energiaforrások kihasználását tűzte ki célul az önkormányzat.

Szank Község Önkormányzata mindig odafigyelt a településen élő társadalmi csoportok és családok élethelyzetére és ennek megfelelően rendelkezett beavatkozási stratégiával a hátrányos helyzetben élők esélyegyenlőségének biztosítása érdekében. A település 2009. óta rendelkezik esélyegyenlőségi tervvel, majd programmal, ami kapcsolódik a szociális ellátással, a foglalkoztatással, az egészségüggyel, a lakhatással kapcsolatos területek szabályozásához. Nagy hiányosságot pótol a fogyatékkal élők érdekében, a közösségi épületek, mint a művelődési ház, az idősek klubja, a közösségi ház, a tornacsarnok, az általános iskola és óvoda, a tekecsarnok és a polgármesteri hivatal akadálymentesítésével. Az elmúlt öt évben a szolgáltatást végző üzletek akadálymentesítésének elősegítését tűzte ki célul.

A foglalkoztatás területén évente települési és kistérségi szinten közmunkaprogramok szervezésével segítette a településen élők megélhetését, ezzel a tartós munkanélkülieknek nyújtott segítséget a munkaerőpiacra való visszakerüléshez. A Művelődési Házban e-Magyarország pont informatikai háttérét alakította ki, hogy a szerényebb anyagi lehetőségekkel rendelkezők is élhessenek az internet nyújtotta lehetőségekkel.

A foglalkoztatás területén évente települési és kistérségi szinten közmunkaprogramok szervezésével segítette és segíti a településen élők megélhetését, ezzel a tartós munkanélkülieknek nyújtott segítséget a munkaerőpiacra való visszakerüléshez.

A település Sportkoncepciója célul tűzte ki, hogy a települési sportpálya, valamint a közoktatási intézmény tornacsarnoka, illetve tornaszobája akadálymentesen megközelíthetővé váljon. Az akadálymentesítés mindhárom épület esetében megvalósult, biztosítva ezzel, hogy a fogyatékkal élők is használhassák az intézményeket.

A koncepció szerinti célja volt továbbá, a szociális spirál megállítása – vagyis a segélyből, juttatásból élők növekvő számának megállítása. A folyamatosan szervezett közmunka programokban az esélyegyenlőségi célcsoportok közül érintettek a nők és a mélyszegénységben élők egyaránt.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az esélyegyenlőségi program térségi szinten a munkaprogramokon keresztül kapcsolódik a kistérség, járás feladatellátásához. A feladatellátás járási szintre történő emelésével az állam által biztosított ellátások ügyintézése, elbírálása és ellenőrzése, a gyámhatósági és a munkanélküliséggel kapcsolatos feladatok ügyintézésére Kiskunmajsán történik.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi célcsoportot érintő feladatai közül a gyermekjóléti szolgáltatást és a családsegítést, ellátási szerződéssel a Jászszentlászlói Szent László Alapszolgálati Központ keretén belül működő Szanki Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja.

A Szankon lévő szociális szolgáltatások és oktatási intézmények a Magyarországi Református Egyház integrált intézményeként működnek, ami a szakmaiság szempontjából magasabb színvonalú szolgáltatást jelent a helyi sajátosságok ismeretében és figyelembevételével.

Az önkormányzat által biztosított ellátások ügyintézése a helyi polgármesteri hivatalban történik.

Az önkormányzat által működtetett védőnői szolgálat, valamint a közművelődésben dolgozók munkáltatói feladatait az önkormányzat és hivatala végzi.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adattípusokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki. Az adatgyűjtés során a helyi intézményektől kaptuk a legaktuálisabb adatokat, illetve társhatóságok együttműködését kértük a teljes körűség érdekében.

Szank település lakóinak száma az elmúlt évtizedben folyamatosan csökkent. 2018 január 1-i adat szerint 2454 fő állandó lakosával a kiskunmajsai kistérség harmadik legnépesebb települése. A lakónépesség alakulása évről évre változó tendenciát mutat, de tíz év alatt közel 200 fővel csökkent. Külterületen a lakosság 18 %-a él.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	2514	
2008	2472	98%
2009	2465	100%
2010	2408	98%
2011	2370	98%
2012	2406	102%
2013	2398	100%
2014	2395	100%
2015	2364	99%
2016	2360	100%
2017	2338	99%

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1212	1242	2454	49%	51%
0-2 évesek					
0-14 éves	137	177	314	56%	44%
15-17 éves	36	41	77	53%	47%
18-59 éves	671	721	1392	52%	48%
60-64 éves	72	72	144	50%	50%
65 év feletti	326	201	527	38%	62%

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a.	520	#ÉRTÉK!
2008	439	425	103,3%
2009	463	414	111,8%
2010	469	398	117,8%
2011	476	382	124,6%
2012	478	350	136,6%
2013	483	354	136,4%
2014	512	312	164,1%
2015	519	294	176,5%
2016	526	323	162,8%
2017	527	314	167,8%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	52	66	-14
2009	62	54	8
2010	47	67	-20
2011	45	57	-12
2012	37	43	-6
2013	56	54	2
2014	56	50	6
2015	52	56	-4
2016	56	74	-18
2017	37	64	-27

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	22	46	-24
2009	20	37	-17
2010	21	33	-12
2011	18	31	-13
2012	17	40	-23
2013	17	37	-20
2014	16	22	-6
2015	22	39	-17
2016	21	20	1
2017	20	25	-5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A gyűjtött lakónépességre vonatkozó, öregedési, elvándorlási és természetes szaporodási index adatai alapján megállapítható, hogy Szank lakossága évről évre folyamatosan csökken, a lakosságon belül az idősek aránya pedig folyamatosan növekszik. Ebből következik, hogy az esélyegyenlőségi célcsoportok közül az idősek problémáira sokkal nagyobb hangsúlyt kell helyezni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségben és foglalkoztatottságban deficitek mutatkoznak meg, ami súlyos megélhetési zavarokhoz vezet.

A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A településen élők romák száma és korcsoport szerinti megoszlásuk

év	(fő)		
	nő fő	férfi fő	összesen fő
0-2	4	5	9
3-6	4	4	8
7-14	15	26	41
15-20	17	10	27
21-65	37	45	82
65-	1	0	1
összesen	78	90	168

Forrás: nemzetiségi önkormányzat által gyűjtött adat

Kisebbségi önkormányzattal képviseltetik magukat a helyi romák. A helyi roma lakosság jellemzően asszimilálódott, beilleszkedett. Az általános normák szerint élnek, gyermekeiket taníttatják. A betelepülő romák próbálnak beilleszkedni és törekednek az általánosan elfogadott társadalmi normák betartására. A helyi lakosság pedig arra törekszik, hogy a betelepülők ne legyenek kizárva. Intézményeinkben egyenlő bánásmódot biztosítunk minden településünkön lakónak, segítve beilleszkedésüket. Kiemelkedő feladata van ebben a családsegítő és gyermekvédelmi szolgáltatnak.

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő, fogyatékosnak minősített (SNI) általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	
170	21	0	helyben

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

Településünkön nincs teleszerű szegregált lakókörnyezetben élő polgár. A romák többnyire belterületen szórta élnek, csak néhány család lakik külterületen, de ők is a belterületi határtól néhány 100 méterre.

Az utóbbi évek önkormányzati adatait elemezve elmondható, hogy a településen élő roma gyermekek 3 éves koruktól járnak óvodába majd általános iskolába. Az általános iskola sikeres befejezése után szakképző iskolába tanulnak tovább, de csak elenyésző számban szereznek szakmai végzettséget, mivel 16 éves koruktól (tankötelezettségi kor határa) fokozatosan lemorzsolódnak. A képzettség nélküli fiatalok a családban maradnak, munkát nem vállalnak, párkapcsolatot létesítenek, új családot hoznak létre. Ezekben a családokban a szülők munkanélküliek vagy alkalmi munkát vállalóként tovább örökítik a szegénység kultúráját.

A településen élők romák iskolai végzettsége

év folyam	(fő)		
	nő	férfi	összesen
	fő	fő	fő
írni nem tud	1	2	3
ált. iskola 1-4	2	3	5
5	0	1	1
6	5	3	8
7	9	3	12
8	22	21	24
szakmunkásképző	2	8	10
gimnázium/szakközépiskola	0	0	0

Forrás: önkormányzat által gyűjtött adat - önkéntes nyilatkozat

A táblázatban az általános iskolába járó gyermekek nem szerepelnek.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A társadalmi polarizáció, a gazdagok és szegények közötti jövedelemkülönbség, világméretben növekszik. Egyre nagyobb különbség tapasztalható az egyes társadalmi rétegek foglalkoztatási lehetőségeihez, erőforrásokhoz, egészségügyi ellátáshoz, kultúrához, oktatáshoz való hozzáférési esélyeiben.

A világgazdaság folyamatosan növekszik, ugyanakkor ez a növekedés egyenlőtlen. Sok országban növekedési zavarok és egyensúlytalanságok tapasztalhatók. Ezek időnként regionális méreteket öltenek, pénzügyi és gazdasági válságokat okozva a világgazdaság egészében. A mezőgazdasági és ipari szektorokban a munkaerő-hatékonyság folyamatosan nő, a felszabaduló munkaerő többletet azonban a szolgáltató szektor csak részben szívja fel; azaz a szükségletek kielégítésére szolgáló javakat és szolgáltatásokat egyre kevesebb emberi munkával termelik meg. Ez a folyamat azonban nem a munkaidő csökkenésének irányába hatott, hanem ellenkezőleg, a munkaidő növekedését és a munkaerő további leépítését ösztönözte.

E globális tendenciák azt jelzik, hogy a társadalmak jelenlegi együttes fejlődési modelljei hosszú távon fenntarthatatlanok. (1. Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia)

A szegénység tehát számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiválatlanság problémája, és a társadalmi előítélet jelenléte.

A munkavállaló korú roma lakosság legnagyobb arányban alkalmi munkák vállalásából él és tartja el családját. Kevesebb, mint 50 %-uk a munkaügyi-nyilvántartás adatai szerint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt. A munka világában tartós munkaviszonnyal csak elenyésző hányad dolgozik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

2014-ben folytatta a Kormány a szak- és felnőttképzés átalakítását, a **duális szakképzés elterjesztésével** jelentős lépéseket tett a munkaerő-kereslet és - kínálat közelítése érdekében. A fiatalok elhelyezkedési esélyei jelentősen javultak az elmúlt év során, ami a foglalkoztatás és munkanélküliség mutatóiban is tükröződik. A 25 év alatti fiatalok foglalkoztatása jelentősen emelkedett – noha még elmarad az uniós átlagtól –, eközben a korcsoport munkanélkülisége jelentős javulás után már alacsonyabb, mint az EU átlaga. Hasonló mértékű javulás volt megfigyelhető az alacsony végzettségű vagy képzetlen fiatalok esetén is (mely csoport munkanélkülisége jelentősen közeledett az EU enyhén csökkenő mutatójához). A tartósan álláskereső fiatalok munkanélküliségi szintje már 2012 óta alacsonyabb, mint az EU átlag, és stagnált éves szinten, míg ugyanez a mutató az EU-ban folyamatos emelkedést mutatott az elmúlt években. 2014 során is folytatódtak az olyan korábban bejelentett programok, mint a **2012-ben indult „Első munkahely garancia” program**, és a **Munkahelyvédelmi Akció 2013-tól** élő célzott kedvezményei. Előbbi közel 30 ezer fiatal foglalkoztatásához és képzéséhez nyújtott forrást, utóbbi segítségével pedig mintegy 160 ezer pályakezdő és 25 év alatti fiatal foglalkoztatásának támogatása valósult meg 2014 végéig. E programok szerves folytatásaként értékelhető az **Ifjúsági Garancia rendszere**, amely 2015 elejétől fokozatos, többlépcsős rendszerben, személyre szabottan, széles eszközpalettával (oktatás, képzés, bértámogatás, munkaerő-piaci szolgáltatások, gyakornoki program, mobilitási támogatás, vállalkozóvá válási támogatás) kerül bevezetésre – az első szakaszban a legalább hat hónapja regisztrált álláskereső fiatalokra fókuszálva. A munkaügyi szervezet által megvalósított, a fiatalok munkaerő-piaci részvételét elősegítő aktív munkaerő-piaci programok keretében a 2014-20-as programozási időszakban a cél közel 180 ezer fiatal részére érdemi segítség nyújtása az elhelyezkedéshez vagy képzéshez. Az Ifjúsági Garancia részeként a munkaügyi szervezeten belül az eszközök intézményi és szervezetközi koordinációért felelős országos mentor-koordinátor hálózat kerül kialakításra, melynek révén javul a foglalkoztatáspolitikai, oktatási, szociális szakterületek és szervezetek közti együttműködés. Továbbá uniós társfinanszírozású programok indulnak az Ifjúsági Garancia rendszer keretében, például a **fiatalok vállalkozóvá válását támogató program** vagy a **tapasztalatszerzést segítő gyakornoki program**. Az Ifjúsági Garancia rendszere mellett, mely a fiatal korosztályra fókuszál, Magyarország a 25 év feletti korcsoport által elérhető aktív munkaerő-piaci eszközöket is tovább erősíti, illetve fenntartja a munkanélküliek és inaktívok foglalkoztatásának előmozdítására. Egyrészt a források megnövelésére és a program meghosszabbítására került sor a jelenleg is (2015 őszéig) futó aktív munkaerő-piaci program esetében. Másrészt a 2014-20-as programozási időszakban indítandó aktív munkaerő-piaci program is előkészítés alatt áll. Utóbbi célja egyrészt a hátrányos helyzetű álláskeresők nyílt munkaerőpiacra való belépésének segítése (személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó képzésekkel, szolgáltatásokkal és a foglalkoztatás költségeinek átmeneti támogatásával), másrészt az álláskeresőknek és a munkáltatóknak nyújtott szolgáltatások minőségének, hatékonyságának javítása. Az aktív munkaerő-piaci programok hatékonyságának növelését támogatja az **álláskeresők ügyfél-kategorizálási rendszere**, amelynek országos bevezetése és működtetése várhatóan nemsokára kezdődik.

Jogszabály-módosítás segíti elő továbbá a szociális szövetkezetek önfenntartó képességének erősítését. Mindezek mellett a leghátrányosabb helyzetű csoportok célzott felzárkóztatásához, munkaerő-piaci integrációjához járul hozzá a hajléktalanok közfoglalkoztatása többek között mentorszolgáltatással, életvezetési képzéssel és egészségügyi ellátással kiegészítve a foglalkoztatást. Az egész életen át tartó tanulásban való részvételt ösztönzi több, az előzőekben tárgyalt intézkedés képzési programeleme (hátrányos helyzetűek és közfoglalkoztatottak

képzése, aktív munkaerő-piaci eszközök, ifjúsági programok), valamint a duális szakképzés kiterjesztése és a szakképzés reformja. A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) bevezetésével az egyes tanulmányi szintek bizonyítványokban is feltüntetésre kerülnek, aminek köszönhetően átláthatóbbá és átjárhatóbbá, valamint az európai sztenderdek megfelelővé válik a hazai oktatási és képzési rendszer. Emellett 2015-ben új felnőttképzési programok indultak a hátrányos helyzetű felnőtt lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése érdekében (20/a), amely készség alapvető munkaerő-piaci elvárásaként jelentkezik, valamint az **idegen nyelvi kompetenciák fejlesztéséért**, melynek célja a résztvevők legalább A1-A2-es szintű nyelvtudásának elérése. A képzési és tanulást ösztönző munkaerő-piaci intézkedések későbbi jobb megalapozását és célzását támogatja az **OECD Felnőttek Képesség- és Kompetenciamérésében való magyar részvétel**, mely a munkavállalók készségeinek munkavégzés alatti felhasználására fókuszál. A szakképzés reformjáról – a 6. sz. ország specifikus ajánlásnak megfelelően – az oktatási ajánlás végrehajtását célzó intézkedéseket bemutató fejezetben írunk részletesen. Az utóbbi években a segélyezési rendszerben bevezetett változtatások fő mozgatórugója az volt, hogy mindenki, aki foglalkoztatható, segély helyett munkából szerezze meg a megélhetéshez szükséges jövedelmet, a szegénységből való kiemelkedés elsődleges eszköze a munkavégzés legyen. Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya³

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	864	864	1728	66	7,6%	70	8,1%	136	7,9%
2009	851	743	1594	71	8,3%	99	13,3%	170	10,7%
2010	784	825	1609	67	8,5%	90	10,9%	157	9,8%
2011	766	821	1587	94	12,3%	91	11,1%	185	11,7%
2012	778	821	1599	81	10,4%	60	7,3%	141	8,8%
2013	823	844	1667	34	4,1%	26	3,1%	60	3,6%
2014	822	847	1669	71	8,6%	59	7,0%	130	7,8%
2015	810	853	1663	54	6,7%	47	5,5%	101	6,1%
2016	822	847	1669	46	5,6%	34	4,0%	80	4,8%
2017	792	737	1529	44	5,6%	37	5,0%	81	5,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

³ Annak ellenére, hogy azt a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet nem tartalmazza, e pont esetében javasolt a nyilvántartott álláskeresők számára, arányára vonatkozó információkat is rögzíteni a HEP-ben. Ld. a sablonhoz tartozó 3.2.1. sz. adattáblát.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	310	165	142	178	141	130	147	113	80	81
	%										
20 éves és fiatalabb	fő	4	1	4	6	2	24	25	19	7	8
	%	1,3%	0,6%	2,8%	3,4%	1,4%	18,5%	17,0%	16,8%	8,8%	9,9%
21-25 év	fő	16	27	21	23	23	23	23	12	10	9
	%	5,2%	16,4%	14,8%	12,9%	16,3%	17,7%	15,6%	10,6%	12,5%	11,1%
26-30 év	fő	14	24	17	26	19	10	10	10	9	11
	%	4,5%	14,5%	12,0%	14,6%	13,5%	7,7%	6,8%	8,8%	11,3%	13,6%
31-35 év	fő	15	15	11	14	10	8	13	10	4	7
	%	4,8%	9,1%	7,7%	7,9%	7,1%	6,2%	8,8%	8,8%	5,0%	8,6%
36-40 év	fő	23	23	15	28	19	21	14	11	6	5
	%	7,4%	13,9%	10,6%	15,7%	13,5%	16,2%	9,5%	9,7%	7,5%	6,2%
41-45 év	fő	18	28	27	28	19	20	16	12	10	8
	%	5,8%	17,0%	19,0%	15,7%	13,5%	15,4%	10,9%	10,6%	12,5%	9,9%
46-50 év	fő	194	18	11	23	17	11	19	14	10	13
	%	62,6%	10,9%	7,7%	12,9%	12,1%	8,5%	12,9%	12,4%	12,5%	16,0%
51-55 év	fő	13	15	20	22	20	9	15	6	7	3
	%	4,2%	9,1%	14,1%	12,4%	14,2%	6,9%	10,2%	5,3%	8,8%	3,7%
56-60 év	fő	12	13	12	6	12	4	12	12	10	10
	%	3,9%	7,9%	8,5%	3,4%	8,5%	3,1%	8,2%	10,6%	12,5%	12,3%
61 év felett	fő	1	1	4	2	0	0	0	7	7	7
	%	0,3%	0,6%	2,8%	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%	8,8%	8,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	64	70	134	38	35	73	59,40%	50,00%	54,50%
2009	71	91	162	45	99	144	63,40%	108,80%	88,90%
2010	67	90	157	34	54	88	50,70%	60,00%	56,10%
2011	94	91	185	60	55	115	63,80%	60,40%	62,20%
2012	81	60	141	20	20	40	24,70%	33,30%	28,40%
2013	57	59	116	34	26	60	59,60%	44,10%	51,70%
2014	71	59	130	31	21	52	43,70%	35,60%	40,00%
2015	54	47	101	27	23	50	50,00%	48,90%	49,50%
2016	46	34	80	20	12	32	43,50%	35,30%	40,00%
2017	44	37	81	25	12	37	56,80%	32,40%	45,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Szankon a már több mint tíz éve nem létesült új munkahely és a meglévők sem bővültek létszámban. Évente 1-2 egyéni vállalkozó indít új vállalkozást.

A magasan képzett, diplomás pályakezdekőknek nincs elhelyezkedési esélye, ha talál is helyben munkahelyet, bére a városi béreknek 2/3-át sem éri el. A településen született továbbtanuló fiatalok városokba költöznek (Szeged, Kecskemét, Budapest), ott kezdenek új életet, létesítenek munkahelyet, alapítanak családot.

A szakmunkás fiatalok a környező kistérségi központokban (Kiskunmajsa, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas), és a megyeszékhelyen vállalnak inkább munkát. Családalapítást követően ők is elköltöznek Szankról és a munkahelyükhöz közelebb telepednek le.

Településünkön nincs megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató üzem, ezért ezek az emberek ma munkanélküliek, vagy ingáznak.

A családot nevelő Szankon élő, de itt munkát nem találó munkavállalók a környező dinamikus fejlődő városokban létesült új munkahelyeken dolgoznak, napi szinten ingáznak

a munkahely és az otthon között. Az elvándorlás és az ingázó munkavállalók miatt 2012 óta folyamatosan csökken a nyilvántartott munkanélküliek és a tartós munkanélküliek száma.

b) alacsony iskolai végzettségűek⁴ foglalkoztatottsága

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
							fő	%	fő	%	fő	%
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	2200	1101	1099	1859	868	991	341	15,5%	233	21,2%	108	9,8%
2011	2186	1135	1051	1843	897	946	343	15,7%	238	21,0%	105	10,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	136	20	14,7%	62	45,6%	54	39,7%
2009	170	24	14,1%	51	30,0%	95	55,9%
2010	157	6	3,8%	62	39,5%	89	56,7%
2011	185	22	11,9%	62	33,5%	101	54,6%
2012	152	25	16,4%	44	28,9%	83	54,6%
2013	116	14	12,1%	41	35,3%	61	52,6%
2014	127	22	17,3%	41	32,3%	64	50,4%
2015	101	13	12,9%	38	37,6%	50	49,5%
2016	80	12	15,0%	27	33,8%	41	51,3%
2017	81	11	13,6%	34	42,0%	36	44,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A helyi felmérés alapján megállapítható, hogy a mélyszegénységben élő munkavállaló korúak közül sokan nem rendelkeznek 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel, a roma közösségben pedig gyakori, hogy még azzal sem. 2009-2010 években a Munkaügyi Központ szervezésében indult általános iskola 7-8 osztály elvégzését célzó program kiskunmajsai kistérségi központ helyszínnel, azonban a településünkön élő érintettek nem kívántak rajta részt

⁴ Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést (ISCED 3), ld. Ft. hátrányos helyzetű munkavállalói meghatározása

venni, ezért érdektelenség miatt eredménytelenül zárult. 2013-ban felmérést végeztünk az érintettek körében a képzés indítása érdekében, de a visszajelzés szerint továbbra sem kívántak részt venni a programban.

A mélyszegénységben élő jelenleg iskolába járó gyermekek már többnyire elvégzik el az általános iskolát, sőt egyre többen elindulnak a szakma tanulás útján.

Az iskolázatlanok bevonása a képzési programokban nagyon fontos a munkaerőpiacra való bekerülés és bent maradás miatt, ezért későbbi időpontban ismét meg kell vizsgálni a képzés lehetőségét. Tapasztalataink szerint azonban jelenleg a munkaerő-piacra jutás fő akadályai nem az iskolai végzettség hiányából következnek, mivel az álláskereső 44 %-a 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezik. A településen kevés olyan munkahely található, ahol magasabban képzett munkaerőt is foglalkoztatnak. Hátráltató tényező még a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltság hiánya.

c) közfoglalkoztatás

Magyarország 2014 során is erősítette a közfoglalkoztatás rendszerét, mivel a program jelentős szerepet tölt be a tartósan munkanélküliek foglalkoztathatóságának javításában, az inaktív népesség aktiválásában. A rendszer fenntartását indokolja, hogy a célcsoport tartós piaci foglalkoztathatósága a munkaerő-kereslet további növekedésével párhuzamosan látszik csak megvalósíthatónak. Az átmeneti jelleg a célcsoport sajátosságai miatt több éves időtávon érvényesíthető. A tartós állástalanságból kilépés több lépcsős, képzést és foglalkoztatást is alkalmazó támogatási folyamatként valósulhat meg, ennek eredményessége a települési és járási gazdasági-társadalmi hátrányok jellegén is múlik. E csoport foglalkoztatási aktivizálása más eszközökkel (mint a segélyezés) sem járt nagyobb hatékonysággal. A közfoglalkoztatás rendszere nem váltja fel a jóléti politikákat vagy az aktív munkaerő-piaci eszközöket, hanem az a célja, hogy átmenetet képezzen a segélyezésből a nyílt munkaerőpiacra, emellett jelentős szociális felzárkóztató szerepe is van. E céloknak megfelelően nő a közfoglalkoztatás finanszírozási kerete (2015-ben 270 milliárd forintra) és a résztvevők száma (2015-ben 213 ezer főre). Az éves átlagos létszám így 178 ezer fő volt 2014-ben, miközben a nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedők aránya is nőtt az első félévben (13,8%-ra). Az ország specifikus ajánlásnak megfelelően a közfoglalkoztatás aktiváló elemeit is tovább erősíti a Kormány. Ennek keretében a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű alacsony iskolai végzettségűek, szakképesítéssel nem vagy elavult szakképesítéssel rendelkezők, illetve kiemelten a közfoglalkoztatottak számára képzési lehetőségek, továbbá a közfoglalkoztatásból való kivezetést elősegítő személyes szolgáltatások nyújtására kerül sor. A 2014 végén indult képzési programokban a képzések szerkezetében jelentős elmozdulás történt az alapvető készségek és kompetenciafejlesztés felől a szakmai végzettséget nyújtó képzettségek felé (az OKJ képzések aránya 62%, a 2013/2014 évi programokra jellemző 22% után). A folyamatban lévő 2014/15-ös téli, és a korábbi évek képzési programjai keretében 2015. március 15-ig 162 756 fő közfoglalkoztatott bevonása valósult meg, emellett a 2014-20-as programozási időszakban új képzési programok indítására kerül sor. A Kormány várhatóan már 2015 végén elindítja az alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak új szakképzési, valamint alapkompenciákat fejlesztő, felzárkóztató képzési programjait. A közfoglalkoztatás célzottságát javítja 2015 közepétől a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők nagyobb arányú bevonása a **közfoglalkoztatási programokba**, amely intézkedés kapcsolódik a segélyezési rendszer átalakításához). A munkaerő-piaci re-integrációval a legrászorultabb, inaktív réteg rendszeres munkajövedelemhez jut, aktivitásuk nő. További intézkedések segítik elő a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacra való átmenetet: az ajánlásnak megfelelően a képzések és a szolgáltatások fejlesztése erősíti a közfoglalkoztatás aktiváló erejét (15/c).

A közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacra való kivezetést és a közvetíthetőség feltételeinek javítását elősegítő jogszabályváltozások értelmében ezen túl a közfoglalkoztatási jogviszonyban álló **(1) köteles elfogadni a felajánlott elsődleges munkaerő- piaci munkahelyet,**

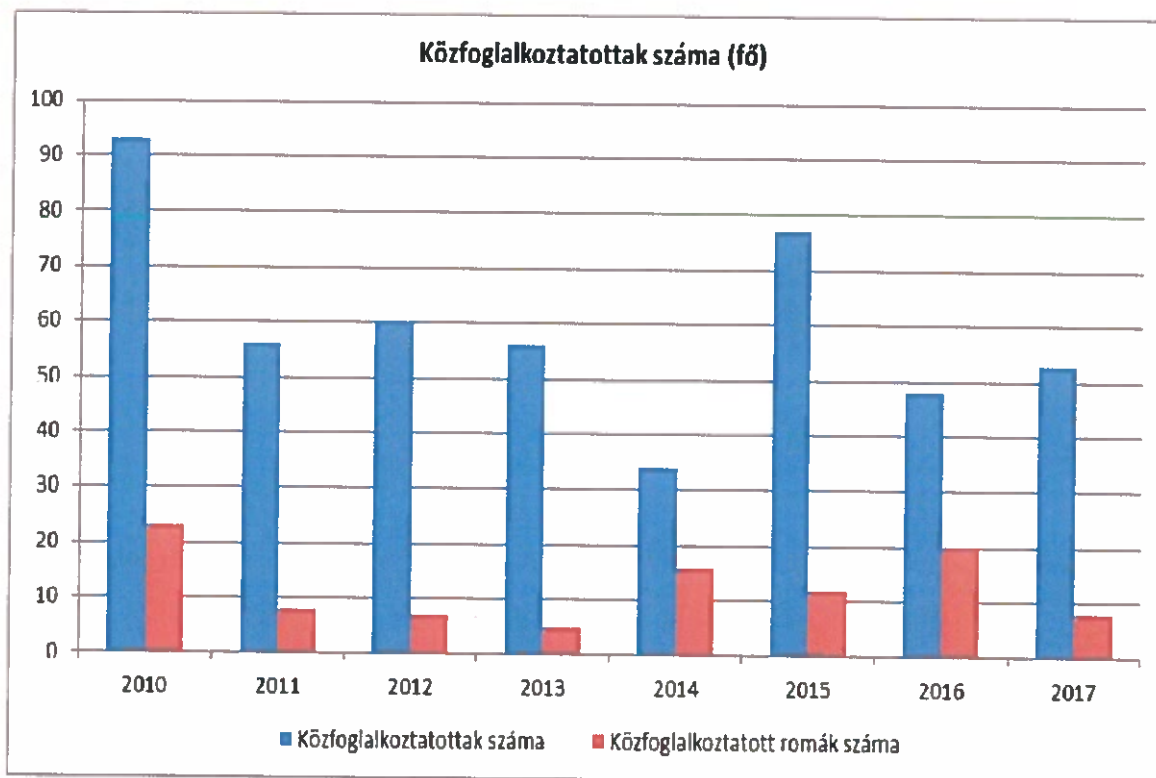
(2) mentesül a munkavégzési kötelezettség alól az állásinterjú idejére, továbbá

(3) a 25 év alattiak esetében a közfoglalkoztatás nem minősül megfelelő állásajánlatnak (lásd Ifjúsági Garancia). Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	93	6%	23	14%
2011	56	4%	8	4%
2012	60	4%	7	3%
2013	56	4%	5	3%
2014	34	2%	16	n.a.
2015	77	5%	12	n.a.
2016	48	3%	20	n.a.
2017	53	3%	8	10%

Forrás: Önkormányzat adatai

Az álláskeresők aránya 2012-től folyamatosan – 2013-ban kiemelkedően alacsony – csökkenő tendenciát mutat.

A település 50 km-es körzetében lévő városok ipari fejlesztése munkaerő felszívó hatással bír a munkaképes korú lakosságra. A munkahely a foglalkoztatás feltételeként a termelési folyamat betanulását célzó képzést ír elő, ezért az iskolázottabb, tanulni képes és tanulni akaró munkaerő foglalkoztatási esélye megnőtt. Az álláskeresők (pályakezdő álláskeresők) számának csökkenése tükrözi ezt a folyamatot.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a Polgármesteri Hivatalon keresztül a szociális és munkaügyi ügyintézők látták el, a munkáltatói feladatokat az önkormányzat vezetője.

Az önkormányzat igyekezett minden álláskeresőt bevonni a közfoglalkoztatási programba, biztosítva ezzel azt is, hogy minden érintett rendelkezzen legalább 30 nap munkaviszonnyal a szociális járandóságok igénybeviteléhez. A közfoglalkoztatottak részt vesznek a mezőgazdasági út karbantartása, közút javítása a téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás minta projektben, közösségi programok lebonyolításához kapcsolódó feladatok elvégzésében.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	Regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	702	27	9	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	719	27	9	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	729	21	8	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	732	20	7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	738	19	6	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	740	18	7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	704	19	8	28	136109994	134697339	19	46
2015	707	20	4	28	147209749	145319164	21	90
2016	730	22	3	27	115808985	106574992	20	48
2017	720	25	2	31	120901004	111350413	18	53

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A helyi vállalkozások száma évről-évre ingadozik, a kiskereskedelmi üzletek száma évek óta nem változik, az állami szektorban foglalkoztatottak száma pedig döntő mértékben csökkent. Az állami szektor foglalkoztatási arányának csökkenését az egyházi fenntartókhöz került szociális szolgáltatások és oktatási- nevelési intézmények fenntartóváltozása indokolja. Lényegében ezek a munkalehetőségek nem vagy csak a tanulói létszámhoz igazodóan csökkentek.

A közfoglalkoztatási programok szervezése folyamatos, a település él a pályázat adta lehetőséggel a hagyományosan megrendezésre kerülő programok lebonyolításához.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapoko n	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthe tőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	<i>Kiskunmajsa</i>	7	20	0	0	0	0
Megye- székhely	<i>Kecskemét</i>	2	60	0	0	0	0
Főváros	<i>Budapest</i>	0	0	0	0	0	0

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Munkalehetőség szempontjából Kiskunmajsa térségéhez tartozik Szank, Kecskemétre csak 2 közvetlen járat közlekedik, de átszállással elérhető a megyeszékhely is. Napi 14 pár autóbuszjárat közlekedik, a kora reggeltől az esti órákig bezárólag. Az utazási idő körülbelül 30-35 perc. Nem mondható el e kedvező helyzet a vonatközlekedési infrastruktúráról.

A településen a Magyar Olajipari Vállalat termelésének csökkenése miatt folyamatosan csökken a helyi munkalehetőség: A MOL-nál dolgozók többsége vidékre: Kiskunmajsára és Kiskunhalasra jár dolgozni naponta.

Új munkalehetőség a településen évek óta nincs, néhány olyan vállalkozás van helyben, ami több alkalmazottat foglalkoztat. A munkaképes korúak közül sokan ingáznak a környező településekre, elsősorban Kiskunmajsára, de Kiskunhalasra a MOL üzemébe, Kiskunfélegyházára és Kecskemétre a Mercedes-Benz kecskeméti gyárában is járnak dolgozni. A legnagyobb foglalkoztató azonban továbbra is a mezőgazdaság. Őstermelőként, vállalkozóként, önfoglalkoztatók vagy alkalmazottként gazdaságokban alkalmi munkavállalóként dolgoznak a legtöbben. A helyközi közlekedés elégtelensége miatt az azonos munkahelyen dolgozók autókkal járnak a munkahelyre. A közlekedési vállalatokkal évente több alkalommal egyeztetésre kerül sor, azonban az alacsony utaslétszám és a település közlekedési útvonalakból való kiesése miatt a járatsűrűség elérése és a munkaidőkhöz való igazítása nehézkes.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok		
	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	közművelődés szervező
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzasközpontban	nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	van	ifjúsági referens
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzasközpontban	nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon részvevő fiatalok száma

év	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzaskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzaskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2013	1	1	0	0	0	0	0	0
2014	1	1	0	0	0	0	0	0
2015	1	1	0	0	0	1	0	0
2016	1	1	0	0	0	1	0	0
2017	0	2	0	0	0	1	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

Településünk 2012-ig nem használta ki eléggé a közművelődési épületekben rejlő lehetőséget. Célul tűztük ki a lakosság kulturális, helyi értékteremtő, egészségmegőrző, hagyományörző, oktató, képző, digitális készségfejlesztő, szórakoztató, életmód formáló programokon való részvételének előmozdítását, a közösség építését, fejlesztését.

A széleskörű programok szervezése, lebonyolítása több munkatárs együttműködését igényli, ezért pályázatokon támogatásokat nyújtott be az önkormányzat a szükséges létszám foglalkoztatásához.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkanélküliek munkaerőpiaci esélyeinek javítása érdekében az utóbbi években tanfolyami képzéseket indított az önkormányzat és kistérségi szinten a munkaügyi központ.

A HEP előző időszak intézkedési tervében szerepelt a mélyszegénységben élők számára életvezetési tanácsok és háztartás tan képzés. A képzéseket megszerveztük és folyamatosan szervezzük, de az ismeretekre igazán rászorulóknak közül csak néhány alkalommal vettek részt a programokon. A program tovább folytatása indokolt.

Az önkormányzat szervezésében háztartásvezetés, angol és német alapszintű képzés, valamint digitális szakadékcsoökkentés érdekében indított képzések népszerűek voltak. A képzések szervezése továbbra is indokolt.

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
<i>felnőttképző programok a településen</i>	van	Háztartás vezetés (főzés és sütés) Angol és német nyelvtanfolyam Digitális szakadékcsoökkentés
<i>felnőttképző programok a vonzasközpontban</i>	van	Hegesztő, Csecsemő és gyermekgondozó, Dajkaképző, ECDL PC kezelő, Fűrészgép kezelő, Parkgondozó képzés
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen</i>	van	Álláskeresési tréning Munkaerő toborzás
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzasközpontban</i>	van	Munkaerő toborzó börze
<i>Helyi foglalkoztatási programok a településen</i>	van	pályaorientációs tanácsadás
<i>Helyi foglalkoztatási programok a vonzasközpontban</i>	nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma

év	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzasközpontban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzaskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzaskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	0	2	53	25	0	0	0	0	0	0	0	0
2009	1	0	40	12	0	0	0	0	0	0	0	0
2010	1	2	55	34	0	0	0	0	0	0	0	0
2011	0	2	14	10	0	0	0	0	0	0	0	0
2012	2	0	23	10	0	0	0	0	0	0	0	0
2013	0	7	4	8	7	11	0	0	18	38	0	0
2014	0	6	3	10	9	10	0	5	15	19	0	0
2015	0	10	5	12	8	10	0	6	21	56	0	0
2016	1	13	2	7	5	7	0	4	12	36	0	0
2017	2	11	0	0	2	3	0	0	17	36	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

Szankon az összlakossághoz képest a munkaképes korú roma lakosság arányszáma 7 %, ehhez képest igen magas arányú a részvételük a közfoglalkoztatásban.

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	15	6
2009	10	23
2010	12	16
2011	15	8
2012	20	7
2013	24	10
2014	21	11
2015	18	9
2016	18	7
2017	15	8

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A segélyezési rendszer átalakítása során egységessé vált a szétaprózódott szociális segélyezési rendszer. **2015. március 1-jétől az átalakítást követően az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai és a felelősségi körök egyértelműen elválnak**, a segélyezési rendszer átláthatóbbá válik, amely így megfelelőbben reagál a helyi, térségi problémákra, valamint jobb lefedettséget biztosít a helyben lakó rászorultak számára. Az állami felelősségi körben kötelezően biztosítandó ellátások szabályait továbbra is a szociális törvény tartalmazza. Ezen ellátások megállapítása és folyósítása egységesen járási hatáskörbe kerül, finanszírozásuk teljes mértékben a központi költségvetésből történik. A kötelezően biztosítandó ellátások járási szintre emelésével elősegíthető az **országosan egységes jogalkalmazási és segélyezési gyakorlat**. Az önkormányzatok által biztosítandó ellátások jogosultsági feltételeit, összegét az önkormányzatok állapítják meg, ezáltal az önkormányzatok lehetősége nő a helyi közösség szociális biztonságának erősítésére, a szociális segélyek megfelelő biztosítására. Az ellátások finanszírozását az önkormányzatok elsősorban saját adóbevételeikből teremthetik meg, emellett a központi költségvetés továbbra is támogatja az alacsony adóerő-képességű települések szociális feladatainak ellátását. A finanszírozási rendszer kiemelten támogatja a forráshiányban szenvedő településeket azáltal, hogy a központi forrást közöttük az adóerő-képességük szerint sávosan osztja el, több forrást biztosítva az alacsony adóerő-képességű önkormányzatok számára. Azoknak az önkormányzatoknak, amelyek a rászorulókat az adóerő-képesség alapján biztosított forrás felhasználásával sem tudják megfelelően biztosítani, pályázati úton lehetőségük lesz rendkívüli támogatást igényelni. Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAM

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1728	9	0,5%
2009	1594	25	1,6%
2010	1609	23	1,4%
2011	1587	9	0,6%
2012	1599	7	0,4%
2013	1667	7	0,4%
2014	1669	6	0,4%
2015	1663	8	0,5%
2016	1669	6	0,4%
2017	1613	7	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásba

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	64	4	0	0	0	0
2009	19	1,2	37	21	0	0
2010	8	0,5	57	36	0	0
2011	9	0,5	85	46	0	0
2012	7	0,4	56	43	13	0
2013	7	0,4	56	93	2	0
2014	6	0,4	38	29	4	0
2015	8	0,5	38	38	5	0
2016	6	0,3	26	32	5	0
2017	7	0,4	18	22	6	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször is módosították. 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek, melynek előírásait a Képviselő-testület 2015-től új rendeleteibe építette be.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	136	14	10,3%
2009	170	32	18,8%
2010	157	25	15,9%
2011	185	13	7,0%
2012	141	20	14,2%
2013	60	7	11,7%
2014	130	16	12,3%
2015	101	17	16,8%
2016	70	10	14,3%
2017	84	14	16,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak két évente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Az aktívkorúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

Az foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma kiegyensúlyozott, a mutatószám attól függ, hogy a közfoglalkoztatásba hány főt tudott az önkormányzat bevonni.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	138	0
2009	138	0
2010	154	0
2011	157	0
2012	195	0
2013	191	0
2014	174	0
2015	163	0
2016	23	0
2017	17	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar önkormányzat

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	122
2009	115
2010	110
2011	106
2012	104
2013	105
2014	96
2015	81
2016	68
2017	70

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	26
2009	24
2010	25
2011	15
2012	17
2013	17
2014	16
2015	18
2016	19
2017	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2015. március 1-től megszűnt a lakásfenntartási támogatás és a méltányossági közgyógyellátás. Az addig megállapított támogatások folyósításra kerültek a megállapító határozatok szerint.

A törvényalkotó a módosításban úgy rendelkezett, hogy a törvényben szabályozott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján - pénzbeli vagy természetbeni formában - települési támogatást nyújt.

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

Önkormányzatunk a települési támogatáson belül

- a) lakásfenntartási támogatás
- b) gyógyszer-támogatás
- c) rendkívüli települési támogatás
- d) személyi és vagyoni katasztrófa helyzetbe jutottak támogatása
- e) támogatott temetés
- f) köztemetés

ellátások megállapításáról döntött.

A táblázat 2016-2017 sora a települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatás adatait tartalmazza.

A méltányossági közgyógyellátást pótló gyógyszer-támogatás

2016. évben 24

2017. évben 19 fő részesült ellátásban.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Megyei jellemzők (KSH, 2011):

A megye lakásállománya 1949-2011 között több mint másfélszeresére nőtt. Az elmúlt évtizedben a lakásállományon belül a nem lakott lakások száma valamivel nagyobb mértékben emelkedett, mint a lakott lakásoké.

Bács-Kiskun megyében található az ország lakásállományának 5,4 százaléka, csaknem 239,2 ezer lakás és lakott üdülő.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.⁵

a) bérlakás-állomány

A 2011-es népszámlálás adatai szerint Bács-Kiskun megye csaknem 3,7 ezer önkormányzati bérlakásának jelentős része, valamivel több mint 41 százaléka, 2001-hez hasonlóan továbbra is Kecskemétre koncentrálódott, közel egy-egy tizede pedig Kiskunhalason és Kiskunfélegyházán található, hányaduk mindhárom városban meghaladta a megyei átlagot.

Önkormányzatunk összesen 6 önkormányzati bérlakással rendelkezik.

Az önkormányzati lakáshoz jutás benyújtott igény alapján történik, a döntés az önkormányzat vagyonrendelete alapján a képviselő-testület hatáskörébe tartozik.

Szociális veszélyek

Bács-Kiskun megyében a népesség 2,3 százalékát kitevő, mintegy 11.800 személy a közösségi elhelyezést nyújtó intézmények (intézeti háztartások) lakója, vagy hajléktalan volt 2011-ben, számuk 17 százalékkal kevesebb a 2001. évinél.

Szankon a külterületen összesen 298 lakás van, ez az összes lakásállomány 22 % -a.

⁵ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakásra használt nem lakás célú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1167	1	9	0	0	0	2	0
2009	1168	1	9	0	0	0	2	0
2010	1168	1	9	0	0	0	2	0
2011	1167	1	9	0	0	0	2	0
2012	1167	0	9	0	0	0	1	0
2013	1168	0	9	0	0	0	1	0
2014	1155	0	9	0	0	0	1	0
2015	1155	0	8	0	0	0	1	0
2016	1157	0	7	0	0	0	2	0
2017	1157	0	6	0	0	0	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakhatást segítő támogatás a lakásfenntartási támogatást elsősorban természetben (közműdíj jóváírás formájában) nyújt az önkormányzat.

A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék.

Önkormányzatunk az adósságcsapdából való kikerüléshez a személyi és vagyoni katasztrófa helyzetbe jutottak támogatása ellátás keretében nyújt segítséget.

A tapasztalatok szerint az elmúlt években folyamatosan növekszik a közüzemi szolgáltatók felé hátralékkal rendelkező lakosok száma. Gyakran kapcsolnak ki közüzemi szolgáltatásokat a lakásokból. Az utóbbi két évben ennek ellensúlyozására egyre többen veszik igénybe az előre fizetős, ún. „kártyás mérőórák” felszerelésének lehetőségét.

Legközelebbi hajléktalan, átmeneti szállók:

- **Kecskeméten:** a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Kecskeméti Csoportja által megnyitott Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központ.
Elérhetősége: 6000 Kecskemét, Matkói út 20., 76/506-520, 76/506-521
- **Kiskunfélegyházán:** Családok Átmeneti Otthona: Gyermek és szülők számára ideiglenes jelleggel bentlakás biztosítása.
6100 Kiskunfélegyháza, Nyomás V. tanya 5., 76/461-640, 70/379-2661
- **Kiskunfélegyházán:** hajléktalan ellátás.
6100 Kiskunfélegyháza, Alpári út 61., 76/461-640, 70/339-4308
- **Kiskunhalason:** Férfi Hajléktalanszálló és Népkonyha
6400 Kiskunhalas, Molnár u. 6., 77/423-820
- **Kiskunmajsa Menedékváros Családok Átmeneti Otthona**
6120 Kiskunmajsa, Marispusztá 253/A. 77/581-050, 20/999-7287

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön telepek, szegregátumok nincsenek.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	35	72	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	0	0
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	na	na	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	0	0
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	na	na	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	0	0
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	940	14	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	0	0
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	1002	298	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	0	0
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	828	2	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	0	0
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	912	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

A közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés mutatószámai fontos tényezők a lakosság életminősége szempontjából. Településünkön a vezetékes vízzel ellátott lakások aránya a kül-és belterület vonatkozásában összesen 81 %. Az árammal ellátott lakások aránya 95 %, a vezetékes gázzal ellátott lakások aránya 71 %.

Mindenképpen meg kell jegyezni azonban, hogy ezek a mutatószámok nem biztos, hogy tükrözik a valóságot, hiszen attól, hogy van lehetőség a szolgáltatás igénybe vételére, nem biztos, hogy annak lehetőségével élni is tudnak az ott lakók (pl. anyagi okok miatt). A település

területéhez tanyák tartoznak, azonban ezeknek csupán 1/3 részében laknak. A tanyák jelentős részén az áramszolgáltatás hozzáférhető, ugyanakkor vezetékes vízzel 14 lakást kivéve nem ellátottak, ám fűtő kutak révén biztosított a vízellátás. Azokon a tanyák ahol az elektromos vezeték kiépítése irreálisan magas költséget jelentett, az önkormányzat pályázatot nyert a tanyák villamos energiával ellátására, így a 2013-ban megvalósult a napenergiával történő villamosítással 100 % az árammal ellátott lakások aránya.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügy területén a Kormány kiemelt célja az állampolgárok egészségi állapotának javítása, az egészségben eltöltött életevek növelése, a területi egészség-egyenlőtlenségek csökkentése, valamint az egészségügy működési hatékonyságának és a **megfelelő hozzáférés lehetőségének javítása.**

Az Eurostat adatai alapján 2004. és 2012. között nőtt a születéskor várható élettartam. A lakosság egészségi állapotának javítása érdekében több, nemzetközi szinten is elismert kormányzati intézkedés született. A fontosabbak között említhetjük a **népegészségügyi termékadó bevezetését, a nemdohányzók védelméről szóló törvény szigorítását, az élelmiszerekben lévő transz-zsírsavak megengedhető legnagyobb mennyiségét, valamint a közétkeztetésre vonatkozó szigorúbb táplálkozás-egészségügyi előírásokat érintő szabályozást.** A Kormány elkötelezett az egészségügyi ellátórendszer népegészségügyi fókuszú átalakításában. Az egészségügyi alapellátási rendszer új alapokra helyezése jelenleg folyamatban van. Cél egyrészt **vonzóvá tenni az orvosok számára a háziiorvosi pályát,** másrészt megerősíteni ezen ellátási formát oly módon, hogy az alapellátási kompetencia keretein belül a háziiorvosok minél szélesebb körben képesek legyenek ellátást nyújtani a betegek számára, tehermentesítve ez által a járó- és fekvőbeteg ellátást. A háziiorvosi alapellátás területi egyenlőtlenségeinek csökkentése céljából a **leghátrányosabb helyzetű kistérségek településeire kiterjedő ellátási kötelezettséggel működő háziiorvosi szolgálatokat** már jelenleg is 50 %-kal magasabb fix összegű díjazás illeti meg, illetve az ún. **Praxis programok,** a praxisváltás program, valamint a háziiorvosok számára nyújtott letelepedési támogatás eredményeként számottevően javult az addig betöltetlen praxisokban az ellátás. 2016-ban településünkön is két új háziiorvos került a nyugdíjba vonuló háziiorvosok helyébe. Az új háziiorvosaink is igénybe vették a praxistámogatásos kormányzati programot.

A háziiorvosi alapellátást és a „kapuőr” funkciót számos intézkedés segíti, így a **teljesítmény alapú finanszírozás bevezetése, a prevenció erősítését célzó egészségfejlesztő irodák (EFI) létrehozása.** 2013 ősze óta 61 **egészségfejlesztési iroda** jött létre (ebből 20 a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, és 41 olyan régiókban, ahol az egy főre jutó GDP kevesebb az EU-25 átlagának 75%-ánál). A hatékonyság növelése folyamatosan jelen lévő, kiemelt prioritása az egészségpolitikának, ami az ellátórendszer strukturális átalakításában és a gyógyszerügy területén (**generikus árverseny támogatása, hatóanyag felírás meghatározott körben**) egyaránt érvényesül. A járó beteg szakellátás folyó finanszírozási arányához képest több fejlesztési forráshoz jutott, valamint hangsúlyosabban jelennek meg az intézményrendszer egészét érintő hatékonyságjavító fejlesztések, melyeknek hatása a beruházások (**egészségpótlusok és onkológiai centrumok fejlesztése, intézményi funkcióváltások, párhuzamos kapacitások megszüntetése, korszerű diagnosztika fejlesztése**) befejezését követően lesz érzékelhető. Az egészségügyi szakellátás finanszírozási rendszerének átalakítása jelenleg folyik. Ennek célja egy fenntartható, költségvetési egyensúlyi állapotot tükröző, jól működő intézményrendszer. **Az egészségügyi ellátásokhoz való egyenlő hozzáférést gátló „hálalpenz” gyakorlatának felszámolásában is fontos mérföldkönek számítanak ezek az intézkedések.** Forrás: Egészségügyi Ágazati Stratégia

Szankon 2 háziiorvosi szolgálat és egy fogorvos működik. Mindkét háziiorvosi körzetben felnőttek és gyermekek részére nyújtanak ellátást, mivel gyermekorvosok által ellátott szolgálat nincs. A védőnői ellátáshoz is 2 körzetben 2 védőnői látja el a feladatot.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások a népesség közel negyedét érinti. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziiorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma, a mozgásszervi elváltozások, az általános immunrendszer elváltozásai, a bőr speciális immunrendszerének gyulladáisos állapota, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

A lakosság az alap egészségügyi és szociális közszolgáltatások többségét helyben eléri.

Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	19841	0	na.
2009	0	22252	0	na.
2010	0	19781	0	530
2011	0	21216	0	514
2012	0	20703	0	493
2013	0	22297	0	496
2014	0	20513	0	n.a.
2015	0	20129	0	n.a.
2016	0	21213	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

Az ügyeleti ellátás és a szakellátások Kiskunmajsán biztosítottak.

A védőnő a házi gyermekorvossal szoros együttműködésben végzi munkáját. Tevékenységükkel a település egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek.

Az iskola-egészségügyi feladatellátást a gyermekorvos és a védőnők közösen végzik.

A területi ellátásért felelős kórház a Kiskunhalasi Semmelweis Kórház.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Magyarországi Református Egyház biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Az intézményben a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás és a tanyagondnoki szolgálat. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociálismunka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

LELKI EGÉSZSÉGNEVELÉS A CSALÁDBAN
-avagy az érzelmi intelligencia fejlesztése

TÖRÖK ZSUZSA
Klinikai szakpszichológus előadás
a Kiskunmajsa Egészségügyi Központban

2018. december 14-én, pénteken, 17.30 órákor
Helyszín: Vörösmarty Mihály Művelődési Ház
(6131 Szank, Rákóczi utca 22.)

Török Zsuzsa önéletrajza:
Kiskunmajsa és környékén, kiskun és székelytelepeken, munkám mellett részben gyermekkorú foglalkozás a Békai Pedagógiai Szakszervelet Kiskunhalasi Tagterületén, valamint a helyi Értéktudás Örvény Alapítvány feladataiban és önkéntes pszichológusként a településen.
Működő életrajzi végzettség szerzett tanító és gyermek pszichológus, szülői tanácsadó, valamint gyűjtőközpont vezetőjeként.
A gyermekek mellett a felnőtt korúak problémáinak megoldására nagyraértékeltem nyitott lehetőségeket.
Az egyén és csoportos terápia párhuzamosan zajlik, kaméleonként tudom tartani a pszichológiai ismeretanyagot, hogy az érdeklődés, érvelés, szöveges kódolás juttatásom el az igényes nézők elé, gyermek, akár felnőtt korcsoporttól legyen szó.
Diplomát és szponzorált elbírálástok felajánlása érdekében egészségügyi témákban, szociális témákban, szaktanácsadást adok.
Fontosnak tartom, hogy a teled és a helyi egészségügyi központok között a kapcsolatot erősítsd, és a teled számára is elérhető legyen.

Az előadáson való részvétel ingyenes, a helyszínen regisztráció szükséges!
A műsorváltástól jogdíj mentesített!

Magyarországi Református Egyház Magyarországi Központja
Egyházunk címe: 1051 Budapest, Árpád köz 19.
Telefon: +36 (76) 51 833
E-mail: reformatusok@reformatusok.hu
Honlap: www.reformatusok.hu

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERISÉGE

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított (helyben, illetve Kiskunmajsán vagy Kiskunhalason).

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvos végez az oktatási intézménnyel történt megállapodás alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Uniós pályázati lehetőségek kihasználásával helyi rendezvényeken és egészségmegőrzést, egészségprevenciót népszerűsítő előadásokon, alkalmasszerűen általános szűrésre adunk lehetőséget.

A programokon szív- és érrendszeri szűrés (vérnyomás, vércukorszint, koleszterin, triglicerid szint mérése, testtömeg index meghatározás) életmódbeli tanácsadás, diétás tanácsadás. Menedzsermasszázs masszázsszékekben. Mozgás, a torna népszerűsítése.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Helyben biztosított rehabilitációs ellátás településünkön nincs. Az egyszerűbb rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a Kiskunmajsai Szakrendelőben – gyógytornász és fizioterapeuta által lehetséges.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1-jétől a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést. Az étkeztetés keretében a szülő kérelmére az önkormányzatnak napi egyszer meleg ételt kell biztosítania valamennyi iskolai szünidő, valamint az óvoda ezen időszakoknak megfelelő zárva tartása időtartamára eső munkanapokon a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére, ideértve azokat a gyermekeket is, akik nem rendelkeznek intézményi – bölcsődei, óvodai vagy iskolai tanulói - jogvisztonnyal.

Az önkormányzat természetbeni ellátásként a szünidei gyermekétkeztetést a gyermekek szünidei napközbeni ellátása keretében vásárolt élelmezés útján biztosítja.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	31	70	47	147	0	46
2009	38	86	42	138	9	49
2010	41	172	31	139	17	47
2011	39	100	19	122	34	0
2012	42	99	14	115	49	0
2013	46	84	20	122	23	0
2014	52	83	17	n.a.	27	n.a.
2015	68	76	24	n.a.	25	n.a.
2016	65	80	19	n.a.	0	84
2017	65	82	20	n.a.	0	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Gyermekétkeztetés (óvodai, iskolai)

2015. szeptember 01. után az étkeztetés tekintetében új jogszabályi változások (431/2015.(XII.23.) Kormányrendelet) léptek életbe.

A közintézményeket működtető Magyar Református Egyház a nevelési intézményben, és idősök klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

2015 óta az ingyenes és a kedvezményes étkeztetés tekintetében bővült a igénybevevők száma.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek test kulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét.

Az általános iskola udvarán lévő sportsarnokban a gyermekeknek van csak sportolási lehetősége. A tornaórákon kívül téli időszakban a délutáni szakedzéseket is itt tartják.

A művelődési házban egészségmegőrző céllal sportolási lehetőséget biztosít az önkormányzat az edzőgépekkel felszerelt kondi teremben egész évben. Helyet biztosít továbbá a művelődési ház dolgozói által segített önszerveződésen alapuló rekreációs sportolási lehetőségeknek, mint az aerobik és a jóga, gyógytorna és mazsitorna.

Az önkormányzat működteti a sportpályán lévő létesítményeket. Az önkormányzat sportpályán széleskörű felújítási, korszerűsítési és bővítési munkákat végez 2016 óta. A felújítás és bővítés nem akadályozza a már meglévő sportolási lehetőségeket.

Szankon jelenleg az alábbi szakosztályok érhetőek el:

- Labdarúgás
- Teke
- Asztalitenisz
- Szabadidősporton belül az alábbi sporttevékenységre van lehetőség:
 - Futás
 - Tenisz
 - BMX és Roller Jam pályán akrobatikus kerékpározásra

Az új műfüves pálya a szakosztályok tagjainak és minden sportolni vágyónak edzési lehetőséget biztosít.

Évente 3 tömegsport megmozdulást szervez az önkormányzat: Csepregi Imre emlékverseny keretében duatlon (futás, kerékpározás), Réz György teke emlékverseny, Szanki Focikarnevál, Kihívás Napja tömegsport rendezvény.

A Szanki off road pálya helyet ad terepmotoros, terepjárós, quados összejöveteleknek és rendezvényeknek. A pálya nagy területi terepversenyek állomásaként is szerepel.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	439	32	7%
2009	463	24	5%
2010	469	31	7%
2011	476	32	7%
2012	478	61	13%
2013	483	64	13%
2014	512	65	13%
2015	519	52	10%
2016	526	55	10%
2017	527	57	11%

Forrás: TeIR, KSH T-szár

Szank község önkormányzata 1997 óta biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat, valamint a szakosított ellátások közül az idősek otthonát. A szociális szolgáltatások finanszírozásának változása kapcsán az önkormányzat 2008-2011-ig folyamatosan adta át a személyes gondoskodást biztosító szolgáltatásokat és ellátásokat a Magyarországi Református Egyháznak. A szanki lakosok számára elérhető szolgáltatások és ellátások: házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősek nappali ellátása, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgáltatás, idősek otthona, gyermekjóléti szolgálat, családsegítés.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településen működő egyházi és önkormányzati és társulások ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújtanak folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszerek hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt panasz nem érkezett.

Az Önkormányzat és a szolgáltatást működtető szervek közreműködésével a Szankon működő intézmények, intézmény rendszerekben esetében kiépült az akadálymentesítés, bár hátrányos megkülönböztetésnek számíthat, hogy az önkormányzat, a művelődési ház és a közösségi ház épületén nem a főbejáraton, hanem a hátsó ajtón volt megoldott kiépítése.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

Pozitív diszkriminációnak minősül többek között:

- Tanyagondnoki szolgálat tevékenysége
- Temetési segély,
- születési támogatás
- támogatott temetés stb.
- A Szanki Református Egyházközség pályázata alapján a Magyar Élelmiszerbank Egyesület évente három alkalommal 270 fő részére nyújt adományt, melyet az önkormányzat oszt szét a rászorulóknak között. Az adomány minőségi tartós élelmiszerekből áll. Alkalmanként 120 gyermekek és 150 felnőtt rászoruló részére kerül kiosztásra az adomány.
- Idősek napján és karácsonykor az önkormányzat megvendégeli a szanki idős embereket és apróbb ajándékot ad át. (Gyümölcs, édesség csomag)

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

A művelődésre, kikapcsolódásra a települési és civil rendezvények, a művelődési ház, közösségi ház és könyvtár, Büszkeségpont, templomok, Ízek Háza ad lehetőséget. A művelődési intézmények programjaikat a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják. (Télköszöntő gála, Holdújév köszöntő gála, Luca napi vásár, Adventi Koncert, Nyugdíjas Karácsony gála, stb.)

A zárt terek mellett jelentősek a közterület rendezvények is. (Méz- és Meggyfesztyívál, Zenés nyári esték - Szabadtéri színház, Adventi gyertyagyújtás rendezvénysorozat, Községi ünnepek: Március 15, Augusztus 20, Október 23 stb.)

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön roma nemzetiségi önkormányzat működik. A helyi önkormányzat és a roma nemzetiségi önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a működéséhez szükséges feltételek megteremtése érdekében. Az önkormányzat helyet biztosít az rendszeres és rendkívüli ülések megtartásához, ezentúl a polgármesteri hivatal dolgozói végzik az adminisztrációs feladatokat is.

Együttműködnek a közművelődési intézményekkel is, akik helyet biztosítanak a rendezvényeknek és a közművelődés szervezők segítenek a rendezvények megszervezésében és lebonyolításában. Évente rendeznek Roma napot és Mikulás ünnepséget.

A roma nemzetiségi önkormányzat támogatást nyújt a helyi közoktatási intézmények alapítványainak, a sportegyesületnek és a Szanki Polgárőr Egyesületnek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a környezeti és mentálhigiénés problémák, a hátralekók felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A HEP 2013-2018 intézkedési tervében is ezekre a gondokra kerestük a megoldást. Tapasztalatunk szerint a problémák megoldásához hiányzik az érintettek együttműködési szándéka, ezért egy-egy jó intézkedés a biztató kezdet után is ellaposodik, nem ér el pozitív változást. Ez részben visszavezethető a szegénységi létből eredő ingerszegény környezet hatásának, vagy egészségi állapotból következő anyagi és környezeti krízisnek.

Az iskolából és az óvodából, a védőnőktől és a családsegítőktől folyamatosan érkeznek jelzések, amelyekben a mélyszegénységben élő családok problémáinak megoldását keresik. Egyes roma családokban az alapvető személyi, környezeti higiéniai problémák nem mutatnak pozitív változást. Jellemző, hogy a gyermek a szocializációja során nem tanulja meg a WC használatát, illetve csak az óvodában találkozik vele. Nem mosnak rendszeresen kezet és nem fürödnek rendszeresen. A felnőttek túlzott szemérmessége miatt a gyermekek alapvető felvilágosítása is elmarad. A felnőttek sem sajátították el a mosás, mosogatás módját a tisztítószeres használatát. Táplálkozásuk egysíkú, ezért hiánybetegségek lépnek fel. Mivel a mélyszegénységben élő családok több mint 50 %-a nem rendelkezik rendszeres havi jövedelemmel, így a felnőttek sem tanulják meg a jövedelem beosztásának szabályait, nem ismerik annak jelentőségét, így könnyen kerülnek anyagi krízis helyzetbe egy-egy váratlan vagy nagyobb összegű kiadás miatt. A HEP 2013-2018 intézkedési terv végrehajtása során azt tapasztaltuk, hogy nem fogadnak el tanácsot a szociális szakemberektől. Számukra olyan személy fogadható el, aki közülük származik, akit ismernek, aki ismeri szokásaikat, életüket.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődnek.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Digitális írástudás hiánya csökkentése
A mélyszegénységben élő családokban jellemző az alacsony iskolázottság, gyakran az alapvető személyi és környezeti higiéniai nélkülözik a családtagok. A gyermekek az ingerszegény környezet miatt nem ismerik a vízöblítéses WC-t, a WC papírt, nem mosnak kezet, a ruháik és edényeik tisztítása, a fürdés és a testápolás kultúrája hiányzik.	Az érintett csoporton belüli mentorok képzése, az életvezetési tanácsok terén, a háztartástan ismeretek, a gyermekgondozás, a pénzkezelés, az adósság-tanácsadás területén.
A mélyszegénységben élő családokban magas a munkanélküliség. A havi rendszeres jövedelem hiánya nem ad tapasztalatot a jövedelem beosztásához.	A közfoglalkoztatási létszám bővítése, egyéb foglalkoztatási lehetőségek feltárása, ösztönzése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében a hatályos köznevelési törvény értelmében 2015 szeptemberétől az eddigi 5 éves kor helyett **3 éves kortól lett kötelező az óvodai részvétel.** 2015-16-ban is folytatódnak azok a **hazai és uniós finanszírozású célzott programok, intézkedések,** amelyek célja, hogy a **sérülékeny, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma - tanulók iskolai sikerességét elősegítsék, a befogadó oktatáshoz, együttneveléshez** hozzájáruljanak javítva ezzel továbbtanulási eredményeiket, és csökkentve a lemorzsolódás veszélyét. Az **Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR)** hatásvizsgálata azt mutatta, hogy a program általános javulást hozott a résztvevő iskolák diákjainak iskolai teljesítményében, fejlődésében. A hátrányos helyzetű tanulók középiskolai továbbtanulásának, középiskolai sikerességének, szakmához jutásának elősegítését célozzák 2015-2016-ban is az **Útravaló Ösztöndíjprogram** esélyteremtő alprogramjai. Az ESZA forrásai segítségével működő **tanodai programok** anyagi szükségben, rossz szociális körülmények között élő, roma tanulók felzárkózását segítik köznevelésen kívüli eszközökkel, komplex, a személyiség egészére kiható egyéni fejlesztéssel. A program keretében 168 tanoda működik kb. 4000 tanuló bevonásával. A **Második Esély típusú iskolákban** a középfokú iskolákból kimaradt, lemorzsolódó fiataloknak az oktatás világába történő visszavezetését célozzák. A **sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítése** érdekében a gyógypedagógiai tanácsadást, korai fejlesztést, oktatást és gondozást, szakértői és rehabilitációs tevékenységet biztosító pedagógiai szakszolgálati rendszer átalakítása keretében 2015-ben további új, korszerű diagnosztikai vizsgáló- és fejlesztőeljárások kidolgozása, illetve adaptálása valósul meg. Annak érdekében, hogy csökkenjen a digitális leszakadás mértéke - különös tekintettel a sajátos nevelési igényű, és a hátrányos helyzetű tanulókra – **informatikai infrastruktúra-fejlesztési projekt** indult uniós forrásból. A **Köznevelési Hídprogramok** azoknak a fiataloknak adnak lehetőséget, akik az általános iskola elvégzése után nem jutottak be középfokú iskolába (Híd I.), illetve akiknek a tanulás korábban csak kudarcélményt adott, és emiatt nem tudták befejezni az általános iskolát, de már betöltötték 16. életévüket (Híd II.). A Híd II-ben résztvevő tanulók 20 hónapos képzési ideje a jelenlegi tanév végén zárul. Idén kerül sor a szakmai záróvizsgák megszervezésére is, így a tanév zárását követően tudunk majd olyan adatot gyűjteni, hogy hány tanuló szerezte meg a rész-szakképesítést igazoló bizonyítványt, illetve hányan mennek tovább szakiskolai képzésbe. Az idei Híd-programokban 2300 fő személyre szabott fejlesztő oktatásban részesül. A 2011-ben elfogadott két új törvény (szakképzési és szakképzési hozzájárulási) megteremtette a **duális képzés kiterjesztésének lehetőségeit,** amit az új felnőttképzési törvény elfogadása követett 2013 közepén. A duális képzés minőségének emelése érdekében növeljük a képzésben közreműködők szakmai kompetenciáit: a szakképző intézményben lehetővé válik gyakorlati oktatásvezető munkakör kialakítása, a gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzésben pedig gyakorlati oktatóként olyan személy vehet részt, aki rendelkezik mestervizsgával. 2013 szeptemberétől a képzések már az új rendszerben indultak el, melynek legfontosabb elemei a vállalati tanműhelyek támogatása, emelt szakma-normatíva, tanulószerveződések rendszere. 2014 végén a szakképzésben tanulók több mint egyharmada duális képzési formában vesz részt, a gyakorlati képzési helyeket biztosító gazdálkodó szervezetek száma mintegy 8000. 2015-től kezdődően kiemelt cél a tanulószerveződések számának további növelése, amelynek elérése érdekében a Kormány bevezette a **kamarai garanciavállalás rendszerét** Ennek célja, hogy a tanulók vállalati környezetben végezzék el gyakorlati képzésüket, így tovább nő a szakképzési rendszerből kikerülő fiatalok kompetenciáinak munkaerő-piaci relevanciája. Az **állami szakképző intézmények egységes fenntartói átvétele** révén az intézményfenntartás és szakmai irányítás egy kézben tartása jelenti a biztosítékot a minőségi szakképzési és képzésfejlesztési feladatellátásra, a duális képzés kiterjesztésére irányuló koncepció

megvalósítására, illetve a szakképzési reformlépések nyomán követése mellett az egységes intézményrendszer hatékonyságának növelésére. **Speciális intézkedések bevezetésére is sor kerül az esélyteremtő támogatást igénylő hallgatók érdekében.** A hátrányos helyzetűeket támogató felvételi többletpontok rendszere nemcsak, hogy működik, hanem 2013 óta a szerepe is nőtt. A Kormány továbbra is nagy számban biztosít az arra érdemes jelentkezőknek magyar állami ösztöndíjas helyeket, a felvettek körében magasabb a hátrányos helyzetűek aránya, mint a jelentkezők körében. A Diákhitel különböző konstrukciói változatlanul elérhetőek maradnak a hallgatók számára, a Diákhitel II. konstrukcióhoz a Kormány 2%-os kamatot garantál (a hiánypótló konstrukciót 4300 hallgató vette fel 2013/2014. I. félévben). A felsőoktatási szakpolitika megváltoztatta 2013-tól a **korábbi felsőoktatási felvételi rendszert, melyben a Kormány határozta meg a felvételi keretszámot képzőhelyenként.** Az új rendszerben a felvételiző eredménye, valamint az intézmény kapacitáskorlátja a meghatározó elem. 2013 óta minden olyan hallgató, aki elérte a minimum belépési korlátot, és az adott intézmény fel tudja venni, részesülhet állam által támogatott képzésben. A 1276/2010 (XII.8.) Kormányhatározat 2011-ben az államilag támogatott helyekre felvettek számát 53 450 főben határozta meg, 2013-ban és 2014-ben 100 000 államilag támogatott hely vált elérhetővé, így szinte **minden továbbtanulni szándékozó fiatal számára lehetséges a felsőoktatásba történő bejutás.**
 Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelemben vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelemben vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	3	2	45
2009	1	1	45
2010	9	4	54
2011	15	9	57
2012	17	15	69
2013	28	4	52
2014	23	1	67
2015	42	9	85
2016	41	15	59
2017	15	3	55

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2015 évi kiugróan magas veszélyeztetett, védelembe vett létszám a tankötelezettségi kor változásával magyarázható.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	213	10	0	0	2
2009	228	11	0	0	5
2010	239	13	0	0	4
2011	223	12	0	0	5
2012	214	13	0	0	5
2013	212	12	0	0	1
2014	179	8	0	0	0
2015	148	6	0	0	0
2016	135	4	0	0	0
2017	118	5	0	0	0

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

2015. március 1-jén került bevezetésre a helyi ellátórendszerben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre éppen nem jogosult, de alacsony jövedelemmel, és általában jelentős térítési díjhátralékkal rendelkező családok részére a gyermekétkeztetési támogatás. Az igénylők 50%-os étkezési térítési díjkedvezményben részesülnek a helyi iskolában.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2014-től folyamatosan csökken. A csökkenő szám magyarázata abban keresendő, hogy egyre több családban egy vagy kétkeresős modell működik, valamint a minimálbér megemelkedése miatt a családok egy főre jutó jövedelme meghaladja a kedvezményre jogosultság mértékét. Az óvodás gyermekek családjában a jövedelem igazolását lehet nyilatkozattal pótolni (A családban egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér nettó összegének 130 %-át), ezért a kedvezményt nem veszik igénybe, mivel az ingyenes étkezés 2016-tól biztosított az óvodás korúak számára.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a szülők főként iskolakezdés időszakában ruházati és tanszervásárlás támogatásra, ritkán étkezési díj hozzájárulásra és gyógyszerköltség támogatásra igényelnek. 2011. év augusztus hónapja óta a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás elsősorban természetbeni ellátásként utalvány (csekk) formájában vehető igénybe, legfőképp gyermekruha vásárlás és gyógyszerköltség hozzájárulás igénylése esetén.

Abban az esetben, ha a támogatott a részére kiadott természetbeni ellátásként nyújtott utalványt (csekket) nem használta fel, részére újabb támogatás nem állapítható meg.

2017. évben 68 gyermek részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban (36 fővel kevesebb, mint tavaly). A támogatást 88%-ban természetben, utalvány (csekk) formájában nyújtottuk, 216.000,- Ft értékben, 6,9 %-ban pénzbeli támogatásként adtuk (étkezési térítési díj hozzájárulásként) 15.000,- Ft összegben.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	31	70	47	147	0	46
2009	38	86	42	138	9	49
2010	41	172	31	139	17	47
2011	39	100	19	122	34	0
2012	42	99	14	115	49	0
2013	46	84	20	122	23	0
2014	52	83	17	n.a.	27	n.a.
2015	68	76	24	n.a.	25	n.a.
2016	65	80	19	n.a.	0	84
2017	65	82	20	n.a.	0	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.2 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó: *Szociális helyzet:* A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtelenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy

ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Az óvodában, iskolában havonta átlagosan 230 gyerek étkezik. Étkezési kedvezményben (ingyenes és 50 %-os kedvezmény) 167 gyerek részesül. Valamennyi szociálisan rászoruló jogosult gyermekétkeztetési lehetősége biztosított volt.

Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1-jétől a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést. Az étkeztetés keretében **a szülő kérelmére az önkormányzatnak napi egyszer meleg ételt kell biztosítania valamennyi iskolai szünidő, valamint az óvoda és bölcsőde ezen időszakoknak megfelelő zárva tartása időtartamára** eső munkanapokon a **hátrányos helyzetű** és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére**, ideértve azokat a gyermekeket is, akik nem rendelkeznek intézményi – bölcsődei, óvodai vagy iskolai tanulói - jogviszonnal.

Önkormányzatunk 2017. évben a szünidőkben 14 fő rászoruló gyermek számára biztosította a napi egyszeri meleg ételt.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti szolgáltatás kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A jelzések nagy része most is az igazolatlan hiányzásokról szól. A jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság, részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszerek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

Krízishelyzet esetén a családokat a családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat segíti: Szociális alapszolgáltatások felajánlása, étkeztetés, házi segítségnyújtás biztosítása.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	2	38,5
2009	2	39,5
2010	2	34,5
2011	2	32
2012	2	30,5
2013	2	31,5
2014	1	67
2015	1	61
2016	2	31
2017	2	31,5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek orvosi ellátását a házi orvosok végzik, de Szanktól 8 km-re lévő Kiskunmajsa járási központban elérhető a gyermekorvosi ellátás is. A településen dolgozó fogorvos hetente egy napon, iskolafogászaton végzi a gyermekek szűrővizsgálatát és látja el a betegeket. Az iskola-egészségügyi ellátást az óvodában és az iskolában a házi orvosok szerződés alapján végzik.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves gyermekek speciális ellátási igényeit a település tudja biztosítani. Egyre több az óvodákban is azon gyermekek száma, aki szenzomotoros, mozgáskoordinációs problémákkal küzdenek. Ezeket a gyermekeket gyógytornára irányítják, mivel speciális terápiát végző szakember kevés van. Az óvónők rendszeresen tapasztalják a fejlődési elmaradást, legyen ez a beszéd, a mozgás vagy a kognitív képesség elmaradása. Ebben az esetben kb. 3 éves kor körül irányítják a gyermeket speciális vizsgálatra, vagy nevelési tanácsadóba. A vizsgálat eredményétől függően helyben végzik a fejlesztést, a fogyatékoság alapján a Kiskunmajsai EGYMI (Egyesített Gyógypedagógiai Intézet) szakemberi utazó pedagógussal biztosítják igény esetén az ellátást.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai győgypedagógiai csoportok száma
2008	na.	4	100	1	77	0
2009	na.	3	100	1	75	0
2010	88	4	95	1	85	0
2011	90	3	95	1	71	0
2012	90	3	95	1	74	0
2013	95	3	75	1	83	0
2014	86	4	100	1	78	0
2015	73	4	100	1	78	0
2016	78	4	100	1	78	0
2017	70	4	100	1	70	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.6. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzetenkénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek össz. létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak össz. létszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak össz. létszámához viszonyítva (%)
Körzet 1	100	3	5	79	1	1%	7	9%
Összesen	100	3	5	79	1	1%	7	9%

Forrás: Önkormányzati adatok

4.4.14. számú táblázat - Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017			
	iskola átlaga	Országos átlag	iskola átlaga	Országos átlag	iskola átlaga	Országos átlag	iskola átlaga	Országos átlag	iskola átlaga	Országos átlag	iskola átlaga	Országos átlag	iskola átlaga	Országos átlag	iskola átlaga	Országos átlag		
Szívgyűrűs																		
6. évfolyam	1427	1483	1349	1465	1345		1472	1347		1497	1481		1488	1426		1394	1396	1503
8. évfolyam	0	0	1475	1577	1461		1567	1466		1555	1532		1557	1436		1568	1613	1571
10. évfolyam	0	0	0	0	0		0	0		0	0		0	0		0	0	0
Matermatika																		
6. évfolyam	1459	1498	1342	1486	1349		1489	1315		1489	1535		1497	1558		1486	1478	1497
8. évfolyam	n.a.	n.a.	1495	1601	1535		1612	1542		1620	1511		1618	1570		1597	1643	1612
10. évfolyam	0																	

Forrás: Önkormányzati és intézménykormányzati, tankönyvkiadó adatok

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	94	131	225	0	0,0%
2011/2012	97	103	200	0	0,0%
2012/2013	83	90	173	0	0,0%
2013/2014	80	85	165	0	0,0%
2014/2015	79	80	159	74	46,5%
2015/2016	74	88	162	73	45,1%
2016/2017	88	81	169	46	27,2%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgálat működését elsősorban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg. E jogszabályban foglaltak szerint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez, a jólétét biztosító családban történő nevelkedéséhez.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások:

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatást a Szent László Alapszolgáltatási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (továbbiakban Családsegítő Szolgálat) integrálva látja el. Szankon 2 fő családgondozó végzi a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatát.

A gyermekeket közvetlen vagy súlyos veszélyeztetés esetén veszi védelembe a gyámhivatal, akiket a továbbiakban a gyermekjóléti szolgálat nyilvántartásba majd gondozásba vesz, egyéb esetben alapellátás keretében történik a gondozás. Ha a több gyermekes család családtagja érdekében védelembevételre kerül sor, az új szabály megengedi, hogy csak a problémás gyermek kerüljön nyilvántartásba illetve gondozásba. A szabályozás miatt csökkent a védelembe vett és alapellátásban történő gondozások száma.

év	alapellátásban történő gondozás	védelembe vett kiskorúak száma	átmeneti nevelt	családok száma összesen
2013	43	28	1	34
2014	34	23	0	30
2015	34	42	0	39
2016	33	25	7	29
2017	12	23	4	20

e) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a településen nincs. Kiskunmajsa Alapítványi kezelésben lévő, Kiskunhalason önkormányzati tulajdonban lévő krízis, illetve anyaoththon van.

f) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Minden gyermek joga a szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége. A településen szabadtéri és zárttéri sport és szabadidős tevékenység gyakorlására is lehetőség van. Óvodán belül az óvodás korú gyermekek egészségre nevelése megvalósul, évente úszótanfolyamot szerveznek a gyerekek részére. Az önkormányzat atlétikai és futball emlékversenyeket szervez évente.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben:

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere⁶ (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű

⁶ A kézirat lezártakor hatályos szabályozók: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet XIX. fejezet: Különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások 67. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai 171. §, 172. § és 68. Az óvodai fejlesztő program megszervezése 173. §. Magyar Közlöny. 2012. augusztus 31., valamint: Miniszteri Közlemény (megjelent az Oktatási Közlöny 2007. máj. 14. li. évf. 11. számában) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló iskolai és óvodai integrációs programról.

tanulók elkülönítésével. A képesség-kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak kötelező és ajánlott létszáma a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. IX. fejezetében található, a rendelkezés 2013. szeptember 1-ig hatályos. Ezt követően a nevelő- és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát az Nkntv. 2. számú melléklete tartalmazza.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban					
		település egésze	szegregátum 1.	szegregátum 2.	Szegregátum 3.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010	1	0		
	2011	0	0		
	2012	0	0		
	2013	2	0		
	2014	2	0		
	2015	0	0		
	2016	6	0		
	2017	0	0		
Tartós nevelésbe vétel	2010	0	0		
	2011	0	0		
	2012	0	0		
	2013	0	0		
	2014	0	0		
	2015	0	0		
	2016	0	0		
	2017	0	0		
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	0	0		
	2011	1	0		
	2012	2	0		
	2013	0	0		
	2014	1	0		
	2015	0	0		
	2016	0	0		
	2017	0	0		
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	0	0		
	2011	0	0		
	2012	0	0		
	2013	0	0		
	2014	0	0		
	2015	0	0		
	2016	7	0		
	2017	0	0		

Forrás: Önkormányzati adatok

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott kérelem alapján történik.

HH és HHH változások

2013. szeptember 01-jétől módosult a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása, szabályozása átkerült a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvénybe. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése kora gyermekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

Az új szabályozás szerint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása külön kérelemre indul, űrlapja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény nyomtatvány részét képezi, a kettő együtt igényelhető.

Ennek ellenére az ügyfelek figyelmét még mindig fel kell hívni a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megváltozott szabályaira és a kérelmezés lehetőségére.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2017-2018. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beiratott gyermekek létszáma	18	18	17	16	1	70
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	1	0	0	0	2
az intézménybe beiratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beiratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	6	5	2	1	1	15
a beiratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	7	8	5	7	0	27
tagóvoda	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből elteelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből elteelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	1			1		
Csoport 2	1			2		
Csoport 3	0		2	1		3
Csoport 4	2		3	1		2
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen	4	0	5	5	0	5
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						
Tagóvoda						
Csoport 1						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	169
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	28
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	23
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	17
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	40

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggo ndozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészet oktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009	0	0	12	8	0	n.a.	27	21
2009/2010	0	0	41	24	0	n.a.	46	31
2010/2011	0	0	0	0	0	n.a.	39	25
2011/2012	0	0	116	28	0	n.a.	31	19
2012/2013	0	0	124	35	0	n.a.	53	28
2013/2014	0	0	n.a.	70	n.a.	n.a.	n.a.	50
2014/2015	0	0	n.a.	35	n.a.	n.a.	n.a.	17
2015/2016	0	0	n.a.	40	n.a.	n.a.	n.a.	15
2016/2017	0	0	n.a.	41	n.a.	n.a.	n.a.	20

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A változásoknak köszönhetően 2013. óta lényegesen kevesebb hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítására került sor.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában gyógypedagógus és logopédus végzettséggel rendelkező óvónő látja el a sajátos nevelési igényűek ellátását státusz nélkül.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 - 16.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	13 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	4	0
Kisegítő személyzet	2	0

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	0	0
Szaktanítást végző tanítók száma	9	0
Szaktanítást végző tanárok száma	11	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	1
Gyermekvédelmi felelős	0	0
Iskolaorvos	1	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	2,5	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek ellátása mind az óvoda, mind az iskola esetében integráltan történik.

Az óvodában a kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése a gyermek életkorától és állapotától függően a többi gyerekkel integráltan azonos óvodai csoportban, logopédus óraadó biztosításával a szakértői véleményben meghatározott óraszámokban, a megjelölt fejlesztési feladatok elvégzésével történik.

Az iskolában gyógypedagógus és iskolapszichológus nincs.

b) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő, fogyatékosnak minősített (SNI) általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	
170	21	0	helyben

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

Az óvodában és az iskolában nincsenek képesség vagy egyéb ok miatt elkülönült csoportok, az integrált oktatás megvalósul.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az általános iskolában a tanulók eredményességének egyik mutatószáma a versenyeken való részvételek, illetve annak eredményei. Gyerekeink megállják a helyüket a vidéki iskolákban.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	40	100
2011/2012	34	100
2012/2013	23	100
2013/2014	22	100
2014/2015	15	100
2015/2016	24	100
2016/2017	22	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézmény fenntartói, tankerületi adatok

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az óvodában és az iskolában tájékoztatják a gyermekek szüleit az ingyenes étkezési lehetőségekről, valamint az óvodáztatási támogatásról. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős az osztályfőnökökkel együtt a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók részére igyekszik megtalálni – a szűkös lehetőségek ellenére is - a felzárkóztatás, segítség módját, mellyel enyhül a tanuló szociális hátránya. A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményekben.

A közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, eljárás nem indult.

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adomány gyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában. A feladatok ellátásában települési Civil szervezetek, egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit. Intézményeinkben a rászoruló gyermekek helyzetét alapítványok segítik.

Statistikai adatok nem mutatják, de a családgondozók és a jelzőrendszer tagjai évről évre jelzik, hogy a továbbtanuló gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 15 éves kortól fokozatosan lemorzsolódnak, csak néhányan fejezik be a szakiskolát, középiskolát. A tanulmányaikat abbahagyó gyermekek kallódnak, nem szereznek szakmai képesítést, jó esetben alkalmi munkát vállalnak, de többnyire a szüleik eltartására szorulnak.

4.4.13. számú táblázat – Iskolai ellátás igénybevétele – települési bontásban

2012-2013. tanév															
Telephelyi (szokás szerinti, tőredőben vagy szűzben beghuzsokhat)	Tanulók megnevezése	Létszám	Hapház	Bajárd	HHH-tanulók helyettesítők létszáma	HHH-tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Magántanulók helyettesítők létszáma	HHH-tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNH-tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNH-tanulók számából a HHH-tanulók száma	Évismétlők száma	Magántanulók száma	Létszám, amelynek alapján tartási kötelezettség van	
1. évfolyam A osztály		18		4	1	6%	1	6%	4	22%		2	0		
1. évfolyam B osztály						szerezhető!		szerezhető!		szerezhető!					
2. évfolyam A osztály		26	26	7	1	12%	5	19%	5	19%		0	0		
2. évfolyam B osztály						szerezhető!		szerezhető!		szerezhető!					
3. évfolyam A osztály		20		2	2	10%	5	25%	5	25%		0	0		
3. évfolyam B osztály						szerezhető!		szerezhető!		szerezhető!					
4. évfolyam A osztály		20	19	2	4	20%	3	15%	1	5%		0	0		
4. évfolyam B osztály						szerezhető!		szerezhető!		szerezhető!					
5. évfolyam A osztály		23		6	2	9%	2	9%	7	30%		0	0		
5. évfolyam B osztály						szerezhető!		szerezhető!		szerezhető!					
6. évfolyam A osztály		21		3	4	19%	1	5%	4	19%		0	0		
6. évfolyam B osztály						szerezhető!		szerezhető!		szerezhető!					
7. évfolyam A osztály		10		3	1	10%	2	20%	2	20%		0	0		
7. évfolyam B osztály						szerezhető!		szerezhető!		szerezhető!					
8. évfolyam A osztály		24		6	2	8%		0%	0	0%		0	0		
8. évfolyam B osztály						szerezhető!		szerezhető!	3	szerezhető!					
Összesen:		162	45	33	19	12%	19	13%	31	19%	0	2	0	0	

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	1	5	0	0	0	0
2009/2010	1	5	0	0	0	0
2010/2011	0	0	0	0	0	0
2011/2012	2	7	0	0	0	0
2012/2013	7	16	0	0	0	0
2013/2014	1	0	0	0	0	0
2014/2015	5	3	0	0	0	0
2015/2016	3	2	0	0	0	0
2016/2017	1%	0	0	0	0	0
országos átlag 2016/2017						

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Továbbra is magas azon 16 éven felüli gyermekek száma, akik érdektelenség, rossz tanulmányi átlag miatt kikerülnek a közoktatásból, nem szereznek szakmai végzettséget. ezért a munkaerő piacon nem jelennek meg, mint munkavállalók.	A középfokú intézményekből elbocsátott 16 életévet betöltött fiatalok szabadidejének hasznos eltöltése érdekében programok, rövid ideig tartó képzések szervezése és feltárása, amely képessé tesz szakmunkásokat segítő tevékenység elvégzésére. Az érintett személyek mentorálása a munka világába.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztettség megemelkedett.	Jelzőrendszer tagjainak hatékony együttműködése a veszélyeztetett gyermekek érdekében. Minden szinten együttműködésre ösztönözni a családot, a gyermeket. Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerőpiaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Olyan önkormányzati programokat szervezünk, amely a GYES lejártát követően segíti a visszatérést.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	864	864	794	798	70	66
2009	843	851	744	780	99	71
2010	825	784	735	717	90	67
2011	821	766	730	672	91	94
2012	821	778	761	697	60	81
2013	844	823	818	789	26	34
2014	847	822	788	751	59	71
2015	853	810	806	756	47	54
2016	788	736	n.a	n.a	46	34
2017	793	735	n.a.	n.a.	44	32

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	részvevők száma	részvevő nők száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	1	3	3
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	5	5	75	53
2015	5	4	104	78
2016	4	3	71	62
2017	4	3	66	47

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	63	0	0	0	0	0	0
2009	65	0	0	0	0	0	0
2010	61	0	0	0	0	0	0
2011	53	0	0	0	0	0	0
2012	45	0	0	0	0	0	0
2013	45	0	0	0	0	0	0
2014	51	0	0	0	0	0	0
2015	56	0	0	0	0	0	0
2016	87	0	0	0	0	0	0
2017	84	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	2	77	39
2009	2	79	40
2010	2	69	35
2011	2	64	32
2012	2	61	31
2013	2	63	32
2014	1	67	67
2015	1	61	61
2016	2	31	16
2017	2	31,5	16

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A táblázatból az is leolvasható, hogy a 0-3 év közötti gyermekek száma évről évre csökkenő tendenciát mutat.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak.

A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítségnyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

Nagy problémát jelentett az elmúlt években, hogy a védőnői létszám nem volt stabil, ezért két éven keresztül a két körzetet 1 védőnő látta el. 2016-tól a probléma megoldódott, ezzel kiegyensúlyozottá vált a feladatellátás.

A kisgyermeket nevelő családok esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében alapvetően szükséges a bölcsődei férőhelyek biztosítása. Szankon még nem működik bölcsődei ellátás, ezért elsődleges feladat az új szolgáltatás beindítása.

5.4 A nőt erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőt, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	2	1	0
2009	0	0	0
2010	2	1	0
2011	1	1	0
2012	4	1	0
2013	3	2	0
2014	5	0	0
2015	5	0	0
2016	4	0	0
2017	7	1	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetre iskolai hiányzás, családi konfliktus, lakhatási problémák, és a szülők szenvedély- betegsége miatt kerül jellemzően sor. A szolgáltatások közvetítése a családgondozók feladata. *A helyettes szülői ellátást a feladatot vállaló személy hiányában évek óta nem tudjuk biztosítani, pedig időszakosan szükség lenne rá.*

A Szanki családsegítő és gyermekjóléti szolgálat:

hétfőtől-péntekig hívható telefonszáma: 06-77/495-154

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a településen nincs. Kiskunmajsa Alapítványi kezelésben lévő, Kiskunhalason önkormányzati tulajdonban lévő krízis, illetve anyaoththon van.

Családok Átmeneti Otthona 6400 Kiskunhalas, Alsóöregszőlők 5.

Telefonszám: (77) 428 448

Menedékváros Családok Átmeneti Otthona 6120 Kiskunmajsa, Marispuszta 253/ A

- Telefon: (77) 581-050
- Mobil: (20) 999-7287
- E-mail: menedekvaros@gmail.com

Hétfégenként: Rendőrség, Kiskunmajsa: 06-77/481-207, 06-20/539-5729

Egyéb telefonszámok krízis esetben:

Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok: 06-80/505-505 vagy 116-123 (éjjel-nappal hívható)

Magyar Máltai szeretetszolgálat: 06-1/391-4700, 06-1/391-4704

Magyar Vöröskereszt: 06-1/374-1300

Áldozatsegítő szolgálat vonalai: 06-80/225-225, 06-80/244-244
06-76/501-740

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Családok Átmeneti Otthona: 6000 Kecskemét, Hoffman János u. 11., Tel: 76/506-124

Drog Stop: 06-80/505-678 (éjjel-nappal)

Segélykérő telefonszám:

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselői munkát 2014 októberétől 2 nő lát el a 6 főből, ez 33 %-os arányt jelent. A bizottsági tagjainak 50 %-a nő.

Az önkormányzati, oktatási és szociális intézmények vezetői, irányítói feladatát (óvoda, iskola, művelődési ház, közösségi ház, idősek klubja) 100 %-a nők látják el.

A településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését, vagy a nyugdíjazást követően az otthon maradó nő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret az otthon lévő nők számára is. (Baba-Mama Klub, Zenebölcső, Gyógytorna, Aerobic, Jóga, Családi életre nevelő tréning, Mazsi-torna, Nőnap Csajos Börze, Anyák napja a Születések Fájánál, Előadások: A női szerepekről idősek számára, A családi élet művészetéről stb., Főzőtanfolyam, Nyugdíjas klub stb.)

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb. A gyermekvállalás miatt a munka világából hosszabb időre kieső nők visszailleszkedési problémái.	A településen bölcsőde működtetésének kialakítása, hogy az anyák akár részmunkaidőben is vissza tudjanak menni a munka világába. A gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körének szervezése, bővítése.
A magányérzet kialakulása gyermekvállalás miatt vagy egyedülálló nyugdíjas nők körében. A magány nemcsak az anya mentális állapotára van kihatással, hanem családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. A hasonló élethelyzetben élők számára csoportok szervezésének segítése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az **Idősügyi Nemzeti Stratégia** ezért nemcsak az időseket, hanem a középkorúakat és a felnövekvő nemzedékeket is megszólítja, célkitűzéseivel hatni akar rájuk, hiszen a sikeres idősödést már igen korán kell megalapozni. „Korunkban több idős ember él a Földön, mint bármikor ezelőtt és arányuk a lakosság egészéhez viszonyítva tovább növekszik. Ezek az idős felnőttek nagymértékben hozzá tudnak járulni a társadalom fejlődéséhez.” – fogalmazódott meg az UNESCO 1997-es, Hamburgi Nyilatkozatában. A születéskor várható élettartam 2007-ben férfiak esetében 69,19 év volt, a nőknél 77,34 év, az EU-átlagtól az elmaradás nők esetén 4,5 év, férfiak esetén 6,5 év. (Forrás: EUROSTAT) A Stratégia építeni kívánt az idősök véleményére, az idősellátáshoz kapcsolódó gyakorlati szakemberek tudására, a meglévő hazai és adaptálható külföldi „jó gyakorlatokra” annak érdekében, hogy az itt megfogalmazott irányelvek a gyakorlati munkában alkalmazhatók legyenek. Az itt megfogalmazott idősopolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind pro-aktív (megelőző), mind reaktív megközelítéseket tartalmaznak.

A nyugat-európai országokban általánosságban 65–67 éves kortól tekintik idősnek az ott élőket. A WHO szerint a 60–74 év közöttiek az idősödők, a 75–89 évesek az idősök és a 90 év fölötti személyek a nagyon idősök – magyar fordításban a nem egészen jól hangzó „aggok”. A Stratégia szempontjából e három korcsoportot együttesen tekintjük idősöknek, bár a hazai munkaerő-piaci sajátosságok okán – e szakterület vonatkozásában – már a 45 éven felüliek is szeniorokként kezelendők.

Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségileg aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevélegesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

A Stratégia hosszú távú keresztmetszetű, a jelenre és a jövőre is fókuszál, mint jövőtervezési technika, tervezési spirált fogalmaz meg. A Stratégia legfőbb céljainak meghatározása hosszú távon, 2034-ig.

Idősügyi Nemzeti Stratégia elvei

- a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz,
- az egészségben eltöltött évek számának növelése,
- az aktív élet fenntartásának növelése,
- az időskori jövedelembiztonság megteremtése,
- a társadalmi integráció erősítése,
- a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősök szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
- az idősök élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,

- az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is,
- az idősödési folyamat „menedzsmentjének” elterjesztése már a fiatalkorban,
- a társadalmi szemléletváltás mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.

Beavatkozási területek:

- A humánszolgáltató és védelmi rendszerek szolgáltatásait igénybe vevők jogainak fokozott védelme, az érdekérvényesítési képességük fejlesztése.
- Az időskori jövedelembiztonság az aktív életszakaszban alapozódik meg.
- Az idősellátás modernizációja, a humánszolgáltató és védelmi rendszerek egyre inkább a célcsoport szükségleteihez és igényeihez történő fejlesztésével, az akadálymentes hozzáférés feltételeinek megteremtése.
- A humánszolgáltatási és védelmi rendszerek transzparenciájának biztosítása folyamatos minőségirányítási rendszerfejlesztés, a célcsoport aktív részvétele mellett.
- A sikeres idősödés kulcskomponenseinek erősítése: fizikai és szellemi aktivitás, mentális egészség, helyes táplálkozás, társas támogatás.
- Az idősek ellátása területén humánerőforrás- (hivatásos és laikus segítők, önkéntesek, családtagok) fejlesztés: képzés, személyiségfejlesztés, szervezetfejlesztés, „burn-out” prevenció.
- A mindenki számára hozzáférhető – érthető és érzékelhető – e-learning, e-információ és az e-szolgáltatások továbbfejlesztése, elérésükhöz történő hozzáférés és hozzájutás támogatása, célzott programok az idősek számára az IKT-szolgáltatásokhoz való szélessávú hozzáférés biztosítására és a digitális tudás fokozása érdekében.

A „Közbiztonság és közrend további megerősítését célzó, a prevenciót előtérbe helyező” intézkedési terv keretein belül, illetve azon túlmenően is a tanyagondnokok és a körzeti megbízottak által folyamatosan kiosztásra kerültek a Bűnügyi Osztály Megelőzési és Áldozatvédelmi Alosztálya által a külterületeken élők – elsősorban idős koruk vagy egyéb ok miatt veszélyeztetettek - részére készített tájékoztatók, szórólapok.

A tanyagondnokok és a körzeti megbízottak fokozott figyelmet fordítanak a felügyelet nélkül hagyott külterületi, illetve zártkerti területen található tanyákra, a szezonálisan elkövetett betöréses lopások, terménylopások megelőzése, elkövetőinek eredményes felderítése érdekében.

Az időskorú, egészségügyi, szociális okból, vagy rossz mentális-és fizikai állapotban levő, esetlegesen egyedül élő, illetve más okból veszélyeztetett személyekkel tanyán a tanyagondnokok, belterületen a házi gondozók és családgondozók tartják a kapcsolatot.

Szükség szerint azonnal intézkednek a megfelelő ellátás elérhetőségéről.

Az idősek anyagi biztonságát a rendszeres ellátásokhoz való hozzáférés és azok mértéke garantálja.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- a) saját jogú; és

b) hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- a) az öregségi nyugdíj,
- b) a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- a) az özvegyi nyugdíj;
- b) az árvaellátás;
- c) a szülői nyugdíj;
- d) a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- e) özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	315	472	787
2009	313	467	780
2010	305	451	756
2011	288	465	753
2012	277	445	722
2013	268	439	707
2014	264	426	690
2015	253	418	671
2016	252	411	663
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉKI

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön az egyedül élő idősök száma kb. a lakosság 10 %-a

A lakosság 27 %-a részesül nyugdíjszerű ellátásban, ez az arány megegyezik a település 60 év feletti lakosság arányával, ami az országos átlagot meghaladja.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszervi megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak.

Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában

együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	136	13	10%	73	n.a.	#ÉRTÉKI
2009	170	14	8%	144	n.a.	#ÉRTÉKI
2010	157	16	10%	88	n.a.	#ÉRTÉKI
2011	185	8	4%	115	n.a.	#ÉRTÉKI
2012	141	18	13%	40	n.a.	#ÉRTÉKI
2013	60	4	7%	60	n.a.	#ÉRTÉKI
2014	130	12	9%	52	n.a.	#ÉRTÉKI
2015	101	19	19%	50	n.a.	#ÉRTÉKI
2016	91	18	20%	36	n.a.	#ÉRTÉKI
2017	82	16	20%	31	n.a.	#ÉRTÉKI

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Az idősek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységét (egyrészt, hogy jövedelmi viszonyaikon javítsanak, másrészt, hogy az elszigeteltségük csökkenjen), ez azonban a térség igen kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete miatt csak egyes hiányszakmákban, vagy speciális tudás birtokában lehetséges.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nagyszülőként kiveszik részüket az unokák nevelésében, támogatást nyújtva ezzel a fiataloknak. Megfigyelhető, hogy hasznosan szeretnék elfoglalni magukat, részt vesznek a fejlesztő, ismeretterjesztő programokban (számítógépes tanfolyamokon, egészségmegőrző programok). Az aktívabb idősek Nyugdíjas klubba járnak, ahol énekkari, citerazzenekari csoportot alakítottak. A klubnapokon és a rendezvényeken aktív közösségi életet élnek. A tevékeny időskor biztosítása érdekében nincs helyi kezdeményezés.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya a munkanélküliek számához viszonyítva 20 %, ami tükrözi a foglalkoztatás területén jellemző negatív diszkriminációt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés, valamint az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden

állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Településünkön szolgáltatások köre színes képet mutat.

Az önkormányzat és az intézmény fenntartó egyház eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít, illetve segít elő:

- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- támogató szolgáltatás,
- tanyagondnoki szolgáltatás,
- informatikai oktatás,
- szervezett kirándulások,
- idősök bentlakásos otthona,
- testvér települési nyugdíjas klubbal való kapcsolattartás támogatása

A szolgáltatások egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

6.3.1. számú táblázat – 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
		fő	%
2008	439	32	7 %
2009	463	24	5 %
2010	469	31	7 %
2011	476	32	7 %
2012	478	61	13 %
2013	483	64	13 %
2014	512	65	13 %
2015	519	52	10 %
2016	526	55	10 %
2017	527	57	11 %

Forrás: TEIR, KSH Tstar

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek
Sok az egyedül élő idős ember, akinek a társa meghalt, családja vidékre vagy külföldre költözött.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző közösségfejlesztő programok, szolgáltatások szervezése. Kapcsolataik ápolásának segítése, új kapcsolatok kialakításához közösségi tér biztosítása.	
A halálozási okok - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése	

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége⁷

Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ- Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai fogyatékos-ságügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye.

A fogyatékos-ságügyi szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét, és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fenti dokumentumok érdemi alkalmazása a mindenkori kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg.

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 490 578 fő, azaz a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek. Nemzetközi vizsgálatokra épülő szakértői becslések ezzel szemben azt mutatják, hogy a lakosság átlagosan 10%-a él valamilyen fogyatékos-sággal, a valós szám tehát hazánkban is inkább az 1 milliót közelítheti.

Fogyatékkal élők támogatásának területei:

- Lakhatás, szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés
- Pénzbeli és természetbeni ellátások és szolgáltatások
- Rehabilitáció
- Hozzáférhetőség

Fogyatékos személyeket érintő alapelvek: Prevenció, Önrendelkezés, Teljes és hatékony társadalmi részvétel, Egyetemes tervezés, Semmit rólunk nélkülünk, Hátrányos megkülönböztetés tilalma, indokolt előnyben részesítés, Ésszerű alkalmazkodás

Fogyatékkal élők helyzetének javítását célzó beavatkozási területek:

- A fogyatékos emberek társadalmi befogadását támogató szakmai fejlesztések
- Egészségügy, korai felismerés, diagnosztika
- Alap- és szakellátások, (tájékoztatás, hozzáférés biztosítása)
- Támogató technikai eszközök
- Korai fejlesztés, oktatás, képzés
- Köznevelés (inklúzió, gyermekek fogyatékkal élőkhez való viszonya, középfokú oktatás elérhetősége SNI fiatalok számára is)
- Szakképzés, felnőttképzés (fiatalok munkaerő-piaci helyzetének javítása)
- Felsőoktatás, (fogyatékos-ságügyi, hozzáférhetőségi, rehabilitációs, jelnyelvi ismereteket tartalmazó képzési modulok), felsőoktatásban tanuló fogyatékos fiatalok segítése.
- Életpálya tervezés, Foglalkoztatás, Szociális szolgáltatások és ellátások, Támogató szolgálatok, Komplex rehabilitáció, Koordináció, „kliensút”
- Önrendelkezés, önálló életvitel, támogatott döntéshozatal, lakhatás, fogyatékos személyek és családjaik, közlekedés, sport, kultúra, turizmus.

⁷ 15/2015. (IV. 7.) OGY határozat

Ellátási formák:

- **Fogyatékosági támogatás:** A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- **Rehabilitációs és rokkantsági ellátások:** A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény rendelkezik a munkaképesség mértéke és a foglalkoztatásban töltött idő alapján az ellátási formákhoz való hozzáférésről.
- **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- **Parkolási igazolvány:** Parkolási igazolvány kiadása a mozgásában korlátozott személy részére a járási hivatal feladatkörébe tartozik.
- **Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:**
 - a) Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
 - b) Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	45	n.a.
2009	44	n.a.
2010	40	n.a.
2011	n.a.	n.a.
2012	108	n.a.
2013	110	n.a.
2014	104	n.a.
2015	105	5,2
2016	100	4,3
2017	n.a.	4,66

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	1	0
2009	0	1	0
2010	0	1	0
2011	0	1	0
2012	0	1	0
2013	0	1	0
2014	0	1	0
2015	0	1	0
2016	0	12	0
2017	0	12	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Szank településen fogyatékkal élők, fogyatékoságuk szerint

	Látás		Hallás		Mozgás		értelmi	
	ffi	nő	ffi	nő	ffi	nő	ffi	nő
0-3								
4-6								
7-14					1		3	2
15-24		1			1			1
25-62	1	2	2	1	5	2		2
63 -		2	3	1	1	7		1
Össz	1	5	5	2	8	9	3	6
	Látás	6	Hallás	7	Mozgás	17	értelmi	9
Mindössz.		32						

Forrás: helyi adatgyűjtés

Többszörösen veszélyeztetett csoportok:

A többszörös fogyatékosággal élő emberek (így például a súlyosan és halmozottan sérült emberek, illetve a fogyatékoság mellett beilleszkedést nehezítő viselkedési problémával élő emberek) és családjaik helyzetéről, speciális igényeiről kevés információval rendelkezünk. Így fontos lenne olyan szakpolitikai stratégiák kialakítása és megvalósítása, melyek ezeknek az embereknek a komplex rehabilitációját segíthetik elő.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Az Önkormányzat jelenleg is 2 fő fogyatékkal élő foglalkoztat. A helyi vállalkozók elsősorban fizikai erőt és ügyességet igénylő munkát tudnak adni, ezért nem jellemző az érintett réteg alkalmazása. A foglalkoztatást szabályzók nem kedvezőek. A munkáltató részéről egyre szigorúbbak és túlzott adminisztrációt igényelnek. A fogyatékkal élők oldaláról pedig jövedelmi értékhatár szab gátat a munkavállalásnak.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

Támogató szolgáltatás kistérségi szinten a fenntartó egyházon keresztül biztosított a településen. A tanyagondnoki szolgálat és a támogató szolgálat nagy segítséget nyújt a rászoruló emberek részére a fogyatékosok megfelelő ellátási helyre való eljuttatása érdekében.

A HEP 2015-2018 célul tűzte ki a kereskedelmi üzletek akadálymentesítését. A cél csak részben valósult meg, még mindig sok olyan üzlet van ami a mozgássérültek számára nem elérhető, ezért továbbra is fenn kell tartani az intézkedést, hogy legalább egy-egy azonos típusú üzlet elérhető legyen az érintett célcsoport számára is.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők, az időskorúak járadékában részesítettek és a súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Szankon a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése megvalósult. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építészeti hatóság feladata. Alapelve, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők elszigetelődése, a szabadidő hasznos eltöltésének korlátozottsága, képességeik, lehetőségeik behatároltsága A fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgató csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Az igényeiknek és állapotuknak megfelelő hasznos időtöltés segítése.
Településen működő kereskedelmi üzletek akadálymentesítése csak részben valósult meg.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése,

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és forprofit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön számos civil szervezet működik.

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, a lakosság nagy számban vesz részt azok programjain. A civil szervezetek az alábbi területeken fejtik ki tevékenységüket:

- Szanki Olajbányász Sportegyesület,
- Olajbányász Horgászegyesület,
- Szanki Bertóti Vadásztársaság
- Szanki Polgárőr Egyesület
- Szanki Nyugdíjas Klub
- Együtt Szankért Egyesület
- Szanki Talentum Alapítvány
- Micimackó Alapítvány

Az Önkormányzat – lehetőségeihez mérten - támogatja a civil szervezetek munkáját, működését. Törekszünk arra, hogy a szervezetekkel partneri viszonyt kialakítva a település életének egyre több szegmensébe vonjuk be azokat. A jó együttműködés következménye, hogy az önkormányzati rendezvényeken aktívan részt vesznek ezen szervezetek.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat a közoktatás és a szociális szolgáltatások kötelező ellátására szerződést kötött a Magyarországi Református Egyházzal.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat együttműködik a régi kistérséget jelentő önkormányzatokkal és közösen tartja fenn a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás intézményrendszerét.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzat adminisztrációs feladatait a polgármesteri hivatal dolgozói végzik, a gyűlések és a programok helyszínét az önkormányzat biztosítja.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek működésének támogatásával áttételesen támogatja az esélyegyenlőségi célcsoportokat.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen lévő vállalkozások, gazdasági társaságok jelentős segítséget nyújtanak az önkormányzatnak, ezen belül támogatják az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában is.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési és szociális szakemberek. Módszere: személyes és online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az önkormányzat hivatalos honlapján, a www.szankinfo.hu oldalon közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A helyzetelemzés előkészítésében részt vett szervezetekkel folyamatos a kapcsolattartás, az esélyegyenlőségi program kapcsán megalakult informális HEP Fórum részét alkotják. A HEP Fórum hivatalos megalakulására a program elfogadását követően kerül sor. Ezt követően legalább évente, de szükség szerint fog működni a Fórum, hogy a végrehajtás alakulásáról közvetlen információ álljon rendelkezésre. Az önkormányzat legalább két évente beszámoló keretében ellenőrzi a feladatok teljesülését.

Az önkormányzati döntések előkészítésébe – jellemzően érintettség esetén - bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesz részt a szervezetek nagy része.

Megvalósítási partnerek intézményeink, kiemelten:

Polgármesteri Hivatal,
Önkormányzat Védőnöi Szolgálat,
Jászszentlászlói Szent László Alapszolgáltatási Központ Szanki Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
KRK Gólyafészek Óvoda Gy. Szabó Béla tagóvodája
KRK Központi Általános Iskola Gy. Szabó Béla tagiskolája
Vörösmarty Mihály Községi Szintér közművelődés szervezői
Házi orvosok
Rendőrség Parancsnokság Kiskunmajsa Szanki Körzeti Megbízott
Orgona Egyesített Szociális Intézmény Szanki Telephelyei: Idősek Otthon, Idősen Klubja,
Tanyagondnoki Szolgálat,
Támogató civil szervezetek,
Kiskunmajsai Járási Hivatal Munkaügyi Központ,
Továbbképző központok,
Társhatóságok.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a helyi polgárokhoz viszonyítva hasonló életkörülmények között élnek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota nem tér el a más társadalmi csoportban élőkhez képest.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek jövőjének alakulását befolyásoló képességfejlesztést, a továbbtanulás ösztönzését és a koruknak megfelelő értelmes szabadidő eltöltés elősegítését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára, valamint igyekszünk megakadályozni az időskorra jellemző elszigetelődést.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén esélyegyenlőség elősegítését a munkaerőpiacon, és az egészség megőrzésének támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők a helyi szolgáltatásokhoz való önálló hozzájutás lehetőségére, valamint a fogyatékoság által szabott lehetőségek között a társadalmi hasznosság tudatának megőrzését.

Önkormányzatunk legfontosabb célja a településünkön élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmust, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet fordít, - ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz - a veszélyeztetett célcsoportok esetében
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összesítése:

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődnek.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Digitális írástudás hiány csökkentése
A mélyszegénységben élő családokban jellemző az alacsony iskolázottság, gyakran az alapvető személyi és környezeti higiénia nélkülözik a családtagok. A gyermekek az ingerszegény környezet miatt nem ismerik a vízöblítéses WC-t, a WC papírt, nem mosnak kezet, a ruháik és edényeik tisztítása, a fürdés és a testápolás kultúrája hiányzik.	Az érintett csoporton belüli mentorok képzése, az életvezetési tanácsok terén, a háztartástan ismeretek, a gyermekgondozás, a pénzkezelés, az adósság-tanácsadás területén.
A mélyszegénységben élő családokban magas a munkanélküliség. A havi rendszeres jövedelem hiánya nem ad tapasztalatot a jövedelem beosztásához.	A közfoglalkoztatási létszám bővítése, egyéb foglalkoztatási lehetőségek feltárása, ösztönzése.
A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Továbbra is magas azon 16 éven felüli gyermekek száma, akik érdektelenség, rossz tanulmányi átlag miatt kikerülnek a közoktatásból, nem szereznek szakmai végzettséget. ezért a munkaerő piacon nem jelennek meg, mint munkavállalók.	A középfokú intézményekből elbocsátott 16 életévet betöltött fiatalok szabadidejének hasznos eltöltése érdekében programok, rövid ideig tartó képzések szervezése és feltárása, amely képessé tesz szakmunkásokat segítő tevékenység elvégzésére. Az érintett személyek mentorálása a munka világába.

<p>A család működését zavaró és akadályozó tényezők közül az anyagi okok, a család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztettség megemelkedett.</p>	<p>Jelzőrendszer tagjainak hatékony együtt-működése a veszélyeztetett gyermekek érdekében. Minden szinten együttműködés-re ösztönözní a családot, a gyermeket.</p> <p>Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.</p> <p>A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.</p>
<p>A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</p>	
<p>beazonosított problémák</p>	<p>fejlesztési lehetőségek</p>
<p>A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb. A gyermekvállalás miatt a munka világából hosszabb időre kieső nők visszailleszkedési problémái.</p>	<p>A településen bölcsőde működtetésének kialakítása, hogy az anyák akár részmunkaidőben is vissza tudjanak menni a munka világába.</p> <p>A gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körének szervezése, bővítése.</p>
<p>A magányérzet kialakulása gyermekvállalás miatt vagy egyedülálló nyugdíjas nők körében. A magány nemcsak az anya mentális állapotára van kihatással, hanem családi konfliktusokhoz is vezethet.</p>	<p>Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.</p> <p>A hasonló élethelyzetben élők számára csoportok szervezésének segítése.</p>
<p>Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</p>	
<p>beazonosított problémák</p>	<p>fejlesztési lehetőségek</p>
<p>A halálozási okok - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.</p>	<p>Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése.</p> <p>Szűrővizsgálatok biztosítása.</p> <p>Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése</p>
<p>Sok az egyedül élő idős ember, akinek a társa meghalt, családja vidékre vagy külföldre költözött.</p>	<p>Az aktivitást és a függetlenséget megőrző közösségfejlesztő programok, szolgáltatások szervezése. Kapcsolataik ápolásának segítése, új kapcsolatok kialakításához közösségi tér biztosítása.</p>

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>A fogyatékkal élők elszigetelődése, a szabadidő hasznos eltöltésének korlátozottsága, képességeik, lehetőségeik behatároltsága.</p> <p>A fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgó csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.</p>	<p>A kommunikáció színterének bővítése az internet világának megismertetése, amellyel a felhasználók otthonukba hozhatják a közösséget. Az Igényeiknek és állapotuknak megfelelő hasznos időtöltés segítése.</p>
<p>Településen működő kereskedelmi üzletek akadálymentesítése csak részben valósult meg.</p>	<p>Fizikai környezetben található akadályok csökkentése, megszüntetése,</p>

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés száma	A Az intézkedés címe, megnevezése	B A helyzelelemzés következtetésében felírt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	C Az intézkedéssel elérni kívánt cél	D A célkitűzés írásban/ hangja/ egyéb stratégiai dokumentumokkal	E Az intézkedés tartalma	F Az intézkedés felelőse	G Az intézkedés megvalósításának határideje	H Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	I Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	J Az intézkedés eredményességének fenntarthatósága
I. A helyi esélyegyenlőségben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Mélyszegegyenlőségben élők egészségi állapot javításának elősegítése	Településünkön a mélyszegegyenlőségben élők között becslésünk szerint kb. 20% al magasabb a cukorbetegségben és a szív- és érrendszeri betegségekben szenvedők aránya a lakosság többségéhez képest, mindezek következtében a várható élettartamuk is alacsonyabb lesz.	Célunk, hogy a mélyszegegyenlőségben élők körében a különféle betegségek körében a táncosok és eredményekppen szűrővizsgálatok segítségével a betegségeket megelőzzük. Cél a lakosság egészségi állapotának javítása szűrővizsgálatokkal.	Az intézkedés legfontosabb célja a településfejlesztési koncepcióval, az Egyszerűsített, valamint a Gazdasági programmal.	Az intézkedés legfontosabb célja a lakosság felmérése, a kapcsolattartás, az egészségügyi felmérés, a tájékoztatás, a táncosok szervezése évente kétszer, életmód tanácsadások elindítása, szűrővizsgálatok lebonyolítása évente kétszer. Szakmai beszámoló készítése.	Polgármester, Körov Önkormányzati Hivatal Szociális ügyintéző, Körov Önkormányzati Hivatal Szociális ügyintéző, Család és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői	2024. 12. 31. Minden évben elvégzendő feladat a település lakosságának 5% - a vezi igénybe a szűrővizsgálatokat.	Minden évben elvégzendő feladat a település lakosságának 5% - a vezi igénybe a szűrővizsgálatokat.	Humán erőforrás: háziorvos, védőnő, családgyógyász, háziápolónő, technikai támogatás: internetkapcsolat, pénzügyi: pályázati forrás és önkormányzati támogatás.	Az érintettek a táncosok, tájékoztatók, életmód tanácsadások, szűrővizsgálatok eredményekppen rendelkeznek olyan ismeretekkel, melyekkel egészségi állapotuk pozitív változása fenntartható vagy legalább ugyanolyan állapotuk stabilizálható.
2	Tartós munkanélküliség csökkentése	A szegegyenlőségben élők munkanélküliség. Az alacsony vagy nem megfelelő képzettségű emberek nem tudnak elhelyezkedni, amely maga után vonja az anyagi bizonytalanságot. A közfoglalkoztatás átmeneti segítséget nyújthat a probléma kezelésére.	Rövid távú cél: foglalkoztatás, képzési lehetőségek felkutatása. Közép távú cél: képzési, közfoglalkoztatásba bevonni személyek számára növekedés. Egyéb helyi foglalkozási lehetőségek felkutatása. Hosszú távú cél: a tartós munkanélküliség számának csökkenése, növekszik azok száma, akik el tudnak helyezkedni, vagy a közfoglalkoztatásba bevonható létszáma növekszik.	Helyi foglalkoztatási és képzési lehetőségek felkutatása. Közfoglalkoztatás folytatása, ezáltal munkaszervezés megvalósítása. Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	Helyi foglalkoztatási és képzési lehetőségek felkutatása. Közfoglalkoztatás folytatása, ezáltal munkaszervezés megvalósítása. Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	Polgármester, Körov Önkormányzati Hivatal Szociális ügyintéző, Körov Önkormányzati Hivatal Szociális ügyintéző, Család és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői	2025. 01. 01.	Felkutatott lehetőségek listája, eredményes kapcsolattartások, az ösztönözött listák elbírálása, a közfoglalkoztatásba bevonni személyek száma illetve a közfoglalkoztatásba bevonni személyek száma. Munkaszervezés, statisztikák, közfoglalkoztatási száma.	Anyagi, valamint humán erőforrás szükség a képzések és a közfoglalkoztatás lebonyolításához. A kapcsolati tőke sem elhanyagolható ebben az esetben a munkáltatókkal való kommunikáció lebonyolítása során.	

II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Tandíj nehézségekkel küzdő gyermekek képességeinek fejlesztése	Tandíj, iskolás, szociális és szármolási problémák az iskolában és a tanteremtől gyerekek körében, az család megsegítési környezetének kialakítása	Tandíj nehézségekkel küzdő gyermekek felkészítése Olvasókorok, ismeretterjesztő vetélkedők, fejlesztési elősegítő nyári táborok szervezése. Az általános iskola befejezése, osztályisméltések megfigyelése, továbbtanulási szakma megszerzése	Az interakciós terv összhangban van a Gazdasági Programmal és a Településfejlesztési Tervvel.	Fejlesztési célja: Egyéni pszichológus program elindítása. Az ösztönzők és a továbbtanulástól kimagadó gyermekek számára 10% -al történő mérséklődése	2024. 12. 31. Minden évben előgrendő feladat	Adattalpok, részvételről jelenléti ív tervek, eredmények, részvétel jelenléti ív	önkormányzati és reformmási oktatási intézmény munkatársai (tanítók, tanárok), Önkormányzati támogatás, technikai oktatási intézmény eszközei	Az interakciós terv eredményei folyamatos önkormányzati támogatásuk és humán erőforrásuk koordinálásával fenntartható
2	Szabadidős programok bővítése és a tábor szervezése	Tapasztalatok szerinti nem minden esetben tudunk hátrésszal a gyerekek, a szabad időtöltésük mellett az iskolai szándék, mind az szervezés, vagy egy virtuális világban, informatikai eszközökkel élnek. Szűk elfoglaltak, problémák, az a gyermekek feltétele	Szabadidős hátrésszal előlétele, minden gyermek számára elérhető szabadidős tevékenység biztosításával	Szabadidős hátrésszal előlétele: LEADER helyi akciócsoportok együttműködési tevékenységek előlétele és megvalósítása című 376/19. 1-17. közirányú pályázat keretében - település ifjúsági központok eszközök beszerzése, települési rendezvények ifjúsági konferenciák szervezése, Homokháti Ifjúságfejlesztési Akcióterv, Szinten LEADER pályázatból Sportpark felújítása, futópálya, szabadidős edzőterem, Szunka táboroztatás: igy felmerés a családoknál, programok megszervezése, költések felmerése, tábor lebonyolítása	Polgármester, Pályázatok tekintetében pályázati referens, polgármester, Szabadidős szervezés, táboroztatás: művelődési ház vezető, könyvtáros, család és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, oktatási intézmény pedagógusai	2024. 12. 31.	Részvevők száma, megvalósult programok száma. Dokumentáltság, jelenléti lapok	Saját anyagi és humán erőforrás, pályázati forrás	A gyermekek szabad idejüket szervezett, felügyelet alatt, hátrésszal töltik. (Önkormányzati forrásból fenntartható)
3	Partnerségi kapcsolat erősítése az oktatás és a gyermekvédelem területén, az egyes foglalkoztatási rend kialakítása érdekében	Kellő információáramlás fenntarthatósága szükség, hiányok felatlatok, jelenléti közéletesség tisztán látása nem mindig megfelelő.	Gyermekvédelmi jelölés, rendszeres hatékony működés, foglalmi munkáltság, foglalmi részről Együttműködési és esekelés a gyermekek érdekében, információáramlás, partnerségi kapcsolat, szakmai találkozók.	Kapcsolattartással, rendszeres kapcsolattartás személyi közléssel, kapcsolattartás működés kialakítása, Kerekasztal megbeszélések közös érintettekkel.	Polgármester, Család és Gyermekjóléti Szolgálat, jegyző, Partnerek a közélet és kutatás intézmények képviselői.	2025. 01. 01.	Folyamatos kapcsolattartás szükség a partnerségi információáramlás megvalósul dokumentálva	Nem releváns.	Folyamatos információáramlás biztosítása

III. A nők esélyegyenlősége									
1	Képzések szervezésével segíteni a nők munkaerőpiaci elhelyezkedését	A nők munkanélküliség napirendű településeinken. A nők majd szűk körben az anyák nem tudnak munkát találni, ezért a családok nehéz anyagi helyzetbe kerülnek.	1. célsoprt felmerés, motiváció és képesség felmérés 2. képzések szervezése, női foglalkoztatás szervezése helyben 3. A nők foglalkoztatási arányának 10% -os növelése	Az interakciós terv összhangban van a Gazdasági Programmal és a Településfejlesztési Tervvel.	A célsoprt felmerés, motiváció és képesség felmérés képzések szervezése, női foglalkoztatás szervezése helyben A nők foglalkoztatási arányának 10% -os növelése	2024. 12. 31. Minden évben előgrendő feladat	1. felmérés iv. statisztikai kutatás 2. jelenléti ív 3. legalább 5 fő női foglalkoztatás	Humán erőforrás, pályázati forrásból, Humán erőforrás, pályázati forrásból, Humán erőforrás, pályázati forrásból	Az interakciós terv eredményei folyamatos önkormányzati és pályázati támogatással, a humán erőforrás koordinálásával fenntartható
2	Egészségügyi szűrővizsgálatok teretén hozzájárulás segítése, egészségügyi alapellátás fejlesztése, mint a társadalmi szolgáltatások, egészségügyi infrastruktúrájának megvalósítása	A településen a kinevezésben biztosított egészségügyi alapellátások működnek, azonban a háziorvosi rendelők felszereltsége, a feladatellátás tárgy eszikvői fejlesztésre szorulnak. A védőnői szolgálat feladatain belül hangsúlyt kell, hogy kaptanak a nőgyógyászati szűrővizsgálatok. Az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés, a nagyobb településekkel azonos minőségben, egyenlő eséllyel történjen.	Kompenzálni szükséges a közből településekre jellemző és településeinken is megjelölő egészségügyi infrastruktúra hiányát. Feladatellátás folyamatos biztosítása, szivonal emelése, esélyegyenlőség biztosítása. Szűrési végező orvos felkérés, szerződéses a településen történő szűrési ellátás. Más településen elérhető egyéb szűrővizsgálatokra történő eljutás segítése tanácsadói szolgálat koordinálásával.	Összevont egészségügyi központ felújítása a településen, pályázati forrásból. TÁOP-4.1.1-15 finanszírozással. Szinten pályázati forrásból a Magyar Falu Program MI P. ME/2024 keretében orvos eszköz fejlesztés, egészségügyi alapellátás tárgy eszikvői fejlesztése	Polgármester, Pályázatok megvalósítása: Polgármester, pályázati referens, önkormányzati hivatal dolgozó, Szűrővizsgálatok, védőnői Szűrővizsgálatok, tanácsadók.	2024. 12. 31.	Lakosság elégedettségének mérése kérdőívvel	Prevenáció biztosítása hosszú távon	pályázati forrásból történő megvalósulás
3	Női foglalkoztatási segítő programokhoz való részvételének elősegítése, információk közvetítése	Magas a munkanélküliség a nők körében, a nő számára a női nehézségek a munkaerőpiaca teretén visszatérés. A nők körében könnyebben elérhető, hogy képzések magukat, így fittos a megfelelő tájékoztatás, információk közvetítése az ezzel kapcsolatos lehetőségekről. Sok nő a családalapítási kötetben már nem tud vagy nem akar tovább szakmájában elhelyezkedni.	A cél, hogy minél több nő vegyen részt a foglalkoztatási segítő programokban. esélyegyenlőség a nők körében jellemző munkanélküliséget.	Igeny felmerés, kapcsolattartással a részvevőkkel, partnerekkel, tájékoztatás anyag összeállítás, közhelyezés, írásos Részvevők ismeretnek bővítése, állások a célsoprt részvevői információ áramlás	Polgármester, Önkormányzati Hivatal szociális ügyintéző, Szociális Szolgáltató Központ Család és Gyermekjóléti Szolgálat	2025. 01. 01.	Folyamatos Az utonnan elérhető igények felmerése, részvevők bevonása Részvevők ismerete bővülnek, nagyobb esélyük lesz munkaerőpiaci lehetősége	Nem releváns, pályázati, képzések, figyelemmel kísérése, humán erőforrás igényel	Információk figyelemmel kísérése, részvevők tájékoztatás

IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Szociális intézmény- és köznevelődési programok szervezése az idősek számára	Településünkön 590 fő idős ember él, ami az átlagnál lakosság 23 % a, közülük 171 fő egyedülálló 60 év feletti. Többjük családjá nem helyben él, kapcsolataik beszűkültek, nincs lehetőségük, terük a közösségi élet gyakorlására.	Az egyedülálló idős emberek számára lehetőséget biztosítunk közösségi élet gyakorlására, kapcsolataik bővítésére, intézményi és köznevelődési programokba való részvételre a fizikai, szellemi aktivitásuk megőrzése és a pszichés állapotuk javításának elősegítése érdekében adatok gyűjtése az egyedül élőkről és igényfelmérés elvégzése Jelen ünnepkről megemlékezés, Fizikai, szellemi aktivitás megőrzésére és a pszichés állapot javítására programok szervezése. Községi rendezvényeken való részvétel, segítségnyújtás.	Az interkardésv terv Adatok gyűjtése az országban van a egyedül élőkről és gazdasági programmal, Településfejlesztési Tervvel, Egészségügyi Programmal.	Idősek Klubja vezetője	2024. 12. 31. Minden évben elvégzendő feladat.	Minden évben legalább 6 alkalommal rendezvények megrendezése 30 fő részvételével	Igenyfelmérés: Önkormányzati és a református egyház által fenntartott intézményrendező munkatársan, Programok szervezése az önkormányzat fenntartású intézmények díjmentes szolgáltatásai (terem), helyi általános iskola és óvoda tanulói, Rózsaavágó Néptánc Egyesítés, Ifjú Zenebarátok Köre, cseracsenekár, pénzügyi feltételek önkormányzati forrás és pályázati lehetőségek	Az interkardésv terv eredményei önkormányzati támogatással, valamint pályázati forrás igénybe vételével fenntarthatók
2	Az egyedül élő idős személyek közösségi életben történő bevonása	Elmagányosodás, közérzékenységi	Együttműködés kialakítása azon partnerekkel, akiknek látókörébe tartozhat a célcsoport. A célcsoport tagjait minél nagyobb számban elemi, és a közösségi életbe bevonni, részükre igény szerinti programokat szervezni	Kapcsolatfelvétel a partnerekkel a nyugdíjasok közösségi életet bemutató, lehetőségeket feltáró szótárnyit terjesztése az idősek által látogatott letelepülésekben. Nyugdíjas klub szarvól toborzott önkéntesek, szociális alapozóalkalmazásban feladat segítőknyújtás, idős nappali ellátás résztvevő szakemberek, háziorvosok bevonása a célcsoport oktatásában. Ezekről és jelzésekéről kialakítása idős személyek szaktanácsadókban is.	Polgármester, hármerek Szociális Szolgáltató Központ szakemberei, Nyugdíjas Klub, Házi orvosok, KMH tagjai, Önkormányzati Hivatal szociális ügyintéző	2024. 12. 31.	Élő személyek száma, programlista összeállítása, megrendezett, látogatott programok száma, résztvevők száma.	Anyagi és humán erőforrás biztosítása	Anyagi és humán erőforrás rendelkezésre állása esetén folyamatos
3	Demenciával élő idős nappali ellátása, felügyeleti szaktanácsadók	Rohamosan nő és lassan neheztettségnek számít a demencia és az Alzheimer és az idősek között. Öket és hozzátartozóikat segíteni kell a felismerésben, a keresésben, a mindennapi élet kialakításában	A Szociális Szolgáltató Központ által biztosított idősek nappali ellátása mellett demencia nappali ellátásának indítása, biztosítása	Személyi és tárgyi feltételek megteremtése, majd nyilvánúrtartásba vételi eljárás indítása. Normatív támogatás igénylése.	Polgármester, Jépyró, Szociális Szolgáltató Központ Intézményvezető	2024. 12. 31. Minden évben elvégzendő feladat	Nyilvánúrtartásba vételi, majd ellátott személyek száma	Anyagi és humán erőforrás biztosítása	Ellátott létszám folyamatos feltöltése, az ellátás folyamatos biztosítása, törvény által előírt normatív támogatások igénybe vételével történhet.
V. A foglalkozási idős esélyegyenlősége									
1	Településen működő kereskedelmi üzletek akadálymentesítése	Településünkön 1 foglalkozási idős kereskedelmi üzletek nem akadálymentesítettek, a foglalkozási idős nem tudnak önállóan bevásárolni.	1. Foglalkozási idős kereskedelmi üzletek átalakítása szándékának felmérése. 2. A felmérés alapján legálább 1 üzlettel szerződés kötés, az önkormányzat az üzlet átjáráig elvégzi az akadálymentesítést. 3. Az üzlet belső tereinek akadálymentesítése	Az interkardésv terv Adatok gyűjtése az országban van a gazdasági Programmal és a Településfejlesztési Tervvel	Polgármester	2024. 12. 31.	1 felmérés jegyzőkönyv 2 műszaki átalakítás jegyzőkönyv vagy helyszíni szemle jegyzőkönyv 3 helyszíni szemle jegyzőkönyv	Humán Csaldékomozó, polgármester, közmunka programban résztvevők, alkalmazottak Pénzügyi önkormányzat támogatás Technikai Hivatal technikai háttér	Az interkardésv terv eredményei önkormányzati támogatással és a humán erőforrás kiemelt figyelmével fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatult adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a HEP-t valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat HEP-ban részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplővállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű terveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására HEP Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok a településen maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

Fórum tagjai: Intézményvezetők, helyi civil szervezetek

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében fórumokat tartunk egészségügyi, oktatási-nevelési szakemberekkel. Ezt követően a honlapra feltéve várjuk az észrevételeket.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a HEP nyilvánosságra hozatala is, és a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása egyesületekkel, majd összesítve megtárgyalja a Szociálpolitikai Kerekasztal.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására évente tájékoztatást adunk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a Képviselő-testület felé, a Szociálpolitikai Kerekasztalon keresztül informáljuk az intézményeket, az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről az esélyegyenlőségi referens felel:

- Feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

Az intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben éves felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz a Képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén a HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős (ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

A HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Szank Község Polgármestere - Szank Községi Önkormányzat Képviselő-testületének nevében eljárva – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Helyi Esélyegyenlőségi Program 2021. évi felülvizsgálatát a 23/2021.(IV.8.) ÖH számú határozatával jóváhagyja.

Szank, 2021. április 8.

Varga Ferencné
polgármester

